Ao. 1821.] [*No.*-1.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, *den 6den* JANUARI, 1821.

Publikatie.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, *Kommandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.*

IN RADE.

Aan alle die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Bij artikel 12 van de voorwaarden op welke bij besluit van Kommissarissen Generaal van den 7 november 1817, de koffij-tuinen zijn verhuurd, is bepaald, dat de huurders van die tuinen de bevoegdheid zullen hebben, om in plaats van hunne pacht in koffij te voldoen, dezelve in geld te betalen, tegens zoodanigen prijs als jaarlijks zal worden vastgesteld en bekend gemaakt.

Bij artikel 14 van dezelfde voorwaarden heeft het Gouvernement zich verbonden om tegen dienzelfden prijs den geheelen oogst aantenemen.

Wij geven bij deze Onze openbare publikatie kennis aan den volke, dat de onderwerpelijke prijs voor het jaar 1821, is gesteld op *dertig gulden* de pikol, en gelasten mitsdien dat de huurders van koffij-tuinen, in voldoening van de huur over het jaar 1821, zullen kunnen voldaan, met de betaling van *dertig gulden* voor elken pikol of *negen stuivers* voor ieder katje koffij, terwijl van wege het Gouvernement dit product tegen denzelfden prijs zal worden aangenomen, van zoodanige huurders als hunne koffij ter verkoop zullen komen aanbieden.

En op dat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in alle residentien en alomme worden afgekondigd in de Nederduitsche, Inlandsche en Chinesche talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia den negentienden december achtien honderd en twintig.

VAN DER CAPELLEN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De algemeene secretaris.

J. C. BAUD.

BENOEMINGEN.

Tot algemeen boekhouder van Nederlandsch Indië, de heer *H. J. A. Sack*, tot dusverre vice-president der algemeene rekenkamer.

Tot lid in den raad van justitie te Samarang; de heer Mr. *J. H. Spiering*, ambtenaar der 2de klasse.

Tot eerste onderwijzer bij de lagere school te Batavia, de onderwijzer bij de school te Weltevreden, *W. J. Stip*, en zulks in de plaats van *P. van Tiel*, overleden.

Tot hoofd commies bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia, de heer *J. van Slooten*, thans boekhouder bij dat departement, en zulks in de plaats van den bij sententie van het hoog geregtshof van zijnen post vervallen verklaarden hoofd-commies, *W. H. Keuchenius.*

Tot opziener der landelijke inkomsten in het distrikt Besoekie, de opziener van het distrikt Kraksan, *P. van der Spek*, en zulks in de plaats van den opziener *J. C. van Leeuwen*, overleden.

Tot opziener der landelijke inkomsten te Kraksan, de commies bij den inspecteur van financien te Sourabaija, *J. H. Huigens.*

Tot commies bij den inspecteur van financien te Sourabaija, de ambtenaar der 4de klasse, *J. Boosf.*

Tot kadets bij de koloniale marine, *L. J. Dankbaar* en *J. L. Jeannet.*

Voorts is honorabel uit Z. M. dienst ontslagen, de kadet bij de koloniale marine *H. T. van Vlissingen.*

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Dec. 29 — *Eng. brik Fanny, J. B. Smith, van Mauritius, den 14 nov. 1820; schip Baron van der Capellen, W. Purvis, van Rotterdam, den 6 sept. 1820, met Z. M. troepen, passagiers, de heeren A. D. Wolpert, J. D. van Leeuwen, G. Gissing, C. L. Temminck en familie, Pietermaat, mev. Peitsch.*

— 30 — *schip Elizabeth Johanna, W. Lucas, van Indramaijoe, den 24 dec. 1820.*

Jan. 1 — *schip Henriette Elizabeth, H. C. Christiaans, van Amsterdam, den 23 aug. 1820, met Z. M. troepen; Amerik. brik Nautilus, A. Currin, van Antwerpen, den 6 sept. 1820.*

— 2 — *Eng. schip Lord Wellington, J. Anderson, van London, den 8 sept. 1820, passagiers, de heeren J. Goddard, en W. S. Burgess; dito schip Guildford, M. Johnson jr., van Diemensland, den 30 nov. 1820.*

— 4 — *schip Kambang Jattie, C. McLean, van Engeland, den 31 aug. 1820, passagier, de heeren J. Scott; Amerik. schip Helvetius, S. Swift, van Amsterdam, den 6 sept. 1820; dito schip Glide, E. Ford, van Gibraltar, den 28 dito 1820.*

Vertrokken.

Dec. 29 — *Eng. schip Lowjee Famely, Seton, naar Canton.*

— 30 — *schip Maria Louisa, W. Millor, naar Sourabaija.*

— 31 — *brik Ingsoen, Sauw Ankie, naar Samarang. — Amerik. schip Galatea, H. Oxnard, naar Sumatra. — Portug'sche brik Minerva, J. J. de Freitas, naar Timor.*

Jan. 1 — *Fransche schip L'Experance, Gautherin, naar Sourabaija.*

— 4 — *brik Wilhelmina, T. A. Mobron, naar Grissee.*

— 5 — *brik Jupiter, Souw Samgoan, naar Samarang.*

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. Schip—*Tromp*; Schoener—*Zeemeeuw*; Kanonneer-boot—*No.* 11; Schepen—*Het Schoon Verbond, Antoinetta Jacoba, Elizabeth, De Graaf Bulow, Java, De Gezusters, Wilhelmina, Arinus Marinus, Emerentia, De Generaal De Kock, Concordia, Habsoen, Mohabar, Helena Christina, Clara, Mercury, Maria, Middelburg, Cornelia, Admiraal Buijskes, Resolutie, Flora, Emile, Batavia, Baron van der Capellen, Elizabeth Johanna, Henriette Elizabeth, Kambang Jattie*; en Brikken—*Samarang, Adventure, Fanny, Ju te Krazoen, Ingsoen, Goanlie, Tioempo, Maria, Hapsing, De Gans, Lemboe Sarie, Inghaij, Cornelia, Experiment, Blannong, Nordloh, Marseck*; Schoeners—*Vongsien, Hocklie*; Sala Sala—*Martha*; Eng. Schepen—*Mary, Indus, Fort William, Stakesby, Amboyna, Mary Ann, Lord Wellington, Guildford*; Eng. Brikken—*Harriet, Pallas, Three Brothers*; *Fanny*; Amerik. Schepen—*United States, Thomas Wilson, William Patterson, Fame, Rousseau, Trumbull, Helvetius, Glide*; Amerik. Brik—*Nautilus.*

SAMARANG.

Aangekomen.

Dec. 24 — *schip Prince Blucher, G. Fore, van Sourabaija.*

— 25 — *Arab. brik Fattal Kariem, Schaick Sallim bin Abdulla Gunna, van Batavia.*

— 26 — *schoener La Modeste, D. S. Cochrane, van Batavia.*

— 27 — *Amerik. schip Marimack, T. Buntan, van Batavia.*

— 28 — *schoener Molucco, T. S. Perrij, van Batavia.*

Vertrokken.

Dec. 23 — *Chineesche brik Jacoba, Lie I-antjie, naar Sourabaija en Amboina; dito. dito Goembal, Kho Tianpiet, naar dito. en Sumanap.*

— 28 — *Arab. brik Fattal Kariem, Schaick Sallim bin Abdulla Gunna, naar Grissee.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. Schoener—*No.* 16; Schepen—*Hunter, Evertse, Pekin, Jonge Pieter*; Brikken—*Johanna Maria, De Goede Voornemens, Helena, Aglaija, Elizabeth, Jacoba Ambrosina, Hendrik, Jacoba Aletta, Geertruida, Johanna, Maria Charlotta, Elizabeth*; Schoeners—*Eliza, Johanna Elizabeth, Dorothea*; Chaloup—*Pamela*; Amerik. Schip—*Messenger*; Amerik. Brik—*Ellen Douglas*; Arab. Brik—*Joseph*; Arab. Chaloup—*Cheribon*; Maleische Brik—*De Goede Hoop*; Maleische Schoener—*Rouman Tjieta*; Malaische Sala Sala—*Boejang Slamat*; Chineesche Brikken—*Tjiengsoen, De Zwaluwe, Hohien*; Chineesche Schoeners—*De Hoop, Pamalang*; Chineesche Chaloup—*Hophin.*

SOURABAIJA.

Aangekomen.

Dec. 24 — *schip Mastora, Said Allowij Habashij, van Batavia, den 11 dec. passagier, kapt. W. de Val.*

— 27 — *schoener Sophia, C. Purnell, van Batavia, den 16 dec. passagier, de heer Rundberg; dito, Haphin, Tjing Singko, van dito, den 1 dec.*

— 28 — *brik Kiem Soempo, N. T. Reano, van Grissee, den 27 dec.*

Vertrokken.

Dec. 29 — *brik Simon Fredrik, P. W. F. Eerhardt, naar Grissee.*

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. Korvetten—*Eendragt, Venus*; Brik—*Jacoba Elizabeth*; Schoeners—*Schildpad, Emma*; Kanonneer-booten—*No. 13 en 14*; Schepen—*Celia, Johanna Frederika, Abdul Karim, Mastora*; Brikken—*Willem Johan, Laidie Pontianak, Francina, Aurora, Tamba Boijo, Constantia, Tiksceng, Anna, Kiem Soempo, Goembal, Lassum, Adsistentie*; Schoeners—*Rose, Santsa, Marij, Dasher*; *Phœnix, De Hope, Sophia, Haphien*; Kotter—*De Goede Hoop*; Eng. Brik—*Alert*; Portugeesch Schip—*Vlagante*; Amerik. Schip—*North Point.*

Schepen Straat Sunda doorgezeild.

Ingezeild.

Dec. 30 — *schip Henriette Elizabeth, H. C. Christiaans, van Amsterdam, den 23 augs. naar Batavia, met 55 militairen.*

Uitgezeild.

— 30 — *Amerik. schip Nautilus, A. Purvis, van Antwerpen, naar Manilla.*

BATAVIA, *den 5 januari 1821.*

Brieven van *Mauritius* van den 13 november melden, dat de *Cholera Morbus* aldaar geheel heeft opgehouden en dat dezelve geenszins in eenen zoo hevigen graad geheerscht heeft als men aanvankelijk gevreesd had, bedragende het getal der personen, aan die ziekte overleden, zeker niet meer dan 1800. Met de invoering van slaven was de kinderziekte een en andermaal aangebragt, die echter uithoofde der gedurig en wel onderhoudene kopok-inenting, geene onheilen heeft kunnen aanrigten. De geneesheer *Burke*, heeft bij die gelegendheid eenige proeven genoemen, waarvan de uitkomst all zins merkwaardig is. Hij heeft namelijk aan personen, die op onderscheidene tijden, sommige zelfs reeds in 1803, gevaccineerd waren, de kinderziekte ingeënt, doch geen van alle deze personen heeft de kinderziekte bekomen. Deze proeven bewijzen derhalven, dat het beveiligend vermogen der koepokken tegen de kinderziekte zeer lang werkzaam is, en althans nog na een tijdsverloop van 17 jaren voortduurt.

Men geeft hier met genoegen eene plaats aan de ondervolgende vertaling eener Proclamatie, door Zijne Excellentie den Heer R. T. FARQUHAR afgekondigd, bij zijne terugkomst uit Eng land op Mauritius, in de hoop, dat de mededeeling van de in dat stuk vervatte bepalingen, zal strekken om den handel tusschen Java en dat eiland meer en meer te doen aanwakkeren, onder de bescherming van twee Gouvernementen, die genegen zijn om onderling de meest vriendschappelijke betrekkingen aantekweken.

PROCLAMATIE.

In naam van Zijne Majesteit GEORG. IV. *enz. enz. enz.*

Ten gevolge der krachtens de wet in den Koning in rade gevestigde magt, heeft Zijne Majesteit, wenschende aan de inwooners van Mauritius eenen nieuwen blijk te geven van bezorgdheid voor derzelver welvaren, genadiglijk besloten deze haven vrij te verklaren, en te bevelen dat de handel op en van Ile de France in den vervolge op den meest liberalen voet zal gedreven worden, overeenkomstig het beginzel van eene juiste wedervergelding ten opzigte der maatregelen van de met Zijne Majesteit in vriendschap zijnde Mogendheden:

Zijner Majesteits Ministers, dien ten gevolge begerig zijnde, om zonder verwijl aan Mauritius en deszelfs onderhoorigheden de weldaden der verlichte beginselen te doen ondervinden, welke zij ten opzigte der betrekkingen met vreemde Mogendheden koesteren, zoo is besloten dat de handelsbetrekkingen tusschen dit eiland en deszelfs onderhoorigheden en alle andere staten in vriendschap met Zijne Majesteit, voortaan op den volgenden voet zullen worden gedreven.

Art. 1. Britsche schepen mogen uit de havens van alle landen, in vriendschap met Zijne Majesteit, op Mauritius invoeren, alle voortbrengselen en manufacturen van zoodanige landen (uitgezonderd vreemd katoen, ijzer, staal en wollen manufacturen) onder betaling der daarop gelegde inkomende regten.

Art. 2. Britsche schepen mogen van Mauritius naar de havens van alle de in vriendschap met Zijne Majesteit levende Mogendheden, uitvoeren, ladingen bestaande uit producten of manufacturen van Mauritius of onderhoorigheden, mits daarvan de uitgaande regten betalende.

Art. 3 & 4. Fransche schepen, enz.

Art. 5. Alle schepen van onderdanen van eenige vreemde magt, in vriendschap met Z. M. mogen als hiervoren gezegd is, handel drijven tusschen de havens van zoodanigen staat en het eiland Mauritius, mits betalende bij den invoer te Mauritius, dezelfde hoogere regten (*protecting or extra duty*) zoo die bestaan mogten, die thans of in den vervolge van Britsche schepen zullen gevorderd worden, welke dergelijke koopwaren naar Mauritius uitvoeren, en, bij het uitvoeren van producten van dat eiland, dezelfde hoogere regten (*protecting or extra duty*) welke gevorderd mogten worden van dergelijke producten, wanneer dezelve in Britsche schepen van Mauritius aangebragt worden.

Art. 6. Geen vreemd schip vermag eene lading van Mauritius of deszelfs onderhoorigheden uittevoeren, naar eenige van Zijner Majesteits bezittingen of naar eenige haven, behoorende aan eenige andere Mogendheid dan die waartoe het schip behoort, enz.

Bovenstaande proclamatie zal worden gepubliceerd, enz.

PORT LOUIS, (*Mauritius*) *den 17 juli 1820.*

(*get.*) R. T. FARQUHAR.

Ter ordonnantie van denzelven.

(*get.*) G. A. BARRIJ, *secretaris.*

AFRIKA.

ALGIERS, *den 3 juli.*

Men gelooft, dat de, van hier, den 17den mei jl., uitgezeilde flotille bestemd is om de schepen uit de duitsche havens aan de Noordzee, en in het algemeen alle, welke geen traktaat met den Dey gesloten hebben, langs de kusten van Spanje, Portugal en Frankrijk op te zoeken; want de Algerijnen zijn zoo vermetel en roofzuchtig als ooit, en de gewone inkomsten zijn op lange na niet toereikende, om, zonder rooverijen te plegen, de uitgaven der regering te bestrijden. De pest woedt voort; ook in Oran, alwaar reeds de helft der bevolking daaraan is omgekomen, sterven nog dagelijks een vijftigtal menschen. Daarbij verwoesten de sprinkhanen alle velden in onzen omtrek.

(*Staats Courant.*

EUROPA.

SPANJE.

MADRID, *den 12 Juli.*

De Koning heeft bij dekreet eene amnestie toegestaan aan alle de Engelschen en Franschen, die, als onder de vaandels der insurgenten in Amerika dienende, krijgsgevangen gemaakt zijn. Van dezen maatregel echter worden de Engelschen uitgezonderd, welke later dan twee maanden na den 3 Juli 1819, bij gezegde Insurgenten in dienst zijn getreden, zijnde dit de dagteekening, waarop het Parlement eene akte nam, bij welke alle dienstneming onder vreemde Mogendheden werd verboden.

De Koning heeft bevolen, dat een groot aantal dekreten der oude Cortès, zoo gewone als buitengewone, die buiten werking gebleven waren, kracht van wet zullen hebben. De merkwaardigste derzelven zijn dat, waarbij de nationale orde van St. Ferdinand wordt ingesteld; dat, waarbij de pijnbank wordt afgeschaft; dat, hetwelk de inwendige organisatie van den Staatsraad en het Oppergeregtshof regelt; dat, hetwelk de inquisitie en alle regtbanken van het geloof vernietigd en beveelt, dat alle monumenten of zinnebeelden daartoe betrekkelijk zullen weggeruimd worden; dat, hetwelk alleen aan den Koning den titel van Majesteit toekent, en op veertig millioenen realen (omtrent vijf millioenen guldens) de jaarlijksche dotatie van 's Konings Huis vaststelt; dat, waarbij alle de bedieningen der Leden van de Cortès opgeschort worden, zoo lang de zitting derzelven duurt; dat, hetwelk de vrijheid der drukpers en de zoogenaamde Junta's van censuur, die echter nimmer eene voorloopige censuur uitoefenen, oprigt; dat, waarbij het artikel geregeld wordt der Constitutie, betrekkelijk het Regentschap in geval van minderjarigheid en de wijze waarop het oppergezag door het Regentschap aan den meerderjarig gewordenen Koning wordt overgegeven. De officiële courant vermeld alleen de titels en dagteekeningen dezer dekreten, waar onder, zoo als men ziet, zeer belangrijke gevonden worden; ook hoort nog bij dezelven een dekreet der Cortès van Juni 1812, bij hetwelk de Heilige *Theresia* tot Patrones van Spanje verklaard wordt, en een ander besluit, hetgeen bepaalt, dat de Constitutie nimmer zonder toestemming van het Gouvernement mag herdrukt worden.

Thans zijn te Madrid zeer vele vreemdelingen en lieden, die uit de provincien gekomen zijn. Men ziet er vele Engelschen van allerlei klasfen, Russen en reeds vele Franschen.

Proclamatie van de opperste junta.

VOLK VAN SPANJE!

Zij, die gezien hebben, dat gij u, na eenen met de grootste heldhaftigheid uitgehouden kampstrijd van zes jaren, door het buitensporige uwer eerlijkheid en trouw liet verwinnen; dat gij, in uwe geestdrift voor dezelve, uwe dierbaarste regten verzaakte, en den grooten politieken arbeid, ten prijs van zoo vele opofferingen daargesteld, vernietigde; met één woord, dat gij het pad van den roem, waarin gij zoo grootmoediglijk getreden waart, verliet; deze moesten wel altijd wanhopen, dat een volk, in schijn zelfs ongelukkiglot vergenoegd, uit de [illegible]ing, waarin het gestort was, zou kunnen geraken, en deszelfs doorluchtigen naam tot de hoogte van andere volken zou kunnen verheffen.

Zoodanig was indedaad de algemeene opinie in Europa. Men zeide, dat Spanje, door eene in de jaarboeken der wereld, voorbeeldelooze verandering, tot de duisternis en de onwetendheid der 12de eeuw was teruggekeerd; deze verzekerde onbeschoft, dat Afrika aan de Pijreneën begon; gene, eindelijk, gevoeliger of staatkundiger, zag met smart, dat ten einde uit een zoo beklagelijk systema te geraken, een wrede schok zou noodig zijn, welke tot de grondslagen van het maatschappelijk gebouw toe zou verwrikken, en welks triling de gevolgen van eene aardbeving of van eenen grooten brand zou te weeg brengen.

Vergeefsche laster; ijdele schrik, welke de wonderbare, sedert zes maanden voorgevallen gebeurtenissen, en het spaansche karakter, om het zeerst hebben teruggestoten en verdreven. Ja, Spanjaarden, de edele kreet der vrijheid, door onze grootmoedige oorlogshelden, in de velden van Xerez aangeheven, heeft derzelver kostbare echos op de oevers van den Oceaan en der Middellandsche zee doen weergalmen; dezelve is in Navarre, in de hofstad en tot aan den troon doorgedrongen; van dat oogenblik af, zijn de wenschen der natie vervuld geworden, en men heeft de grootste onderneming van eenen monarch en van een volk onder de gelukkigste voorteekenen zien beginnen.

Eene zoo onvoorziene en zoo groote gebeurtenis is van omstandigheden vergezeld geweest, die dezelve bijzonder onderscheiden. Geen geweld, geene wraak of vergoten bloed. Zelfs de vijanden der vrijheid kunnen gerustelijk dit schouwspel aanstaren, kunnen de steden in veiligheid doorreizen en regten deelachtig worden, welke zij tijdens hunnen triumf niet bezaten. De doorluchtige bannelingen komen uit hunne ballingschap terug, en zijn de eerste, om het voorbeeld van gematigdheid en orde te geven. Europa beschouwt dit verheven tafereel, en siddert, van zoo vele deugden nog verstomd, en voor Spanje en voor de vrijheid.

Maar dit was nog niet genoeg. Er moest een ander, nog grooter en nog minder verwacht voorbeeld gegeven worden. De constitutie was nieuwelijks afgekondigd. De Monarch, aan den wensch van zijn getrouw volk toegevende, had den eed op het charter afgelegd, en de junta, welke thans tot u spreekt, rondom zich geroepen, ten einde hem, in de uitgestrekte onderneming, om dit constitutioneel sijstema in te voeren, behulpzaam te zijn; maar in afwachting dat alle de daartoe noodige maatregelen genomen konden worden, zouden de provincien verdeeld hebben kunnen geraken, de rust verstoord, de banden des volks en de eendragt vernietigd hebben kunnen worden.

Alles leverde den vijanden der vrijheid eene gunstige gelegenheid op als ook de misdadige mogelijkheid, om de natie in eene noodlottige regeringloosheid of in eenen burgerooriog te wikkelen, welks ijsselijkheden en schandelijkheid dezelve op nieuw in den afgrond, waaruit zij zich kwam te redden, zou hebben kunnen dompelen.

Heil en eeuwige roem, voor het grootmoedig volk, welks zachtzinnigheid en deugden dergelijke klippen hebben weten te vermijden! Eeuwige roem voor den deugdzamen vorst, die, aan 's volks hoofd geplaatst, hetzelve, in zoo groote gevaren, tot het doel van deszelfs wenschen heeft weten te geleiden! De tijd is verstreken, de orde in acht genomen, de kwaadwillige hartstogten zijn in het stilzwijgen begraven geworden; zij hebben in de duisternis gewoed, en de edele liefde tot het goede, het grootmoedig vertrouwen alleen, hebben zich openlijk vertoond. Gij hebt uwe vertegenwoordigers gekozen; noch magt noch rijkdom, noch kuiperij hebben, in de uitoefening van de dierbaarste van alle uwe regten, eenig vermogen op u gehad. Uwe keuze is zoo gelukkig geweest, dat toen de publieke stem den naam uwer afgevaardigden uitsprak, het vaderland meende, dezelve uit de handen van de wijsheid en van de deugd te ontvangen.

Eindelijk breekt de bepaalde dag aan. De deuren des heiligdoms openen zich; de vaders des vaderlands bekleeden hunne zetels, en, te midden van een talloos volk, treedt de Monarch, met de volle pracht der majesteit, met den algeheelen glans zijner deugden, voor. Het koninklijk woord, dat hij aan zijn volk gegeven had, nakomende, zweert hij, in het aanschijn van hemel en aarde, het heilig verdrag, waarin de regten des troons en die van de heldhaftigste der natiën gegrift zijn, godsdienstelijk te zullen nakoven.

Zie hier den gelukkigen dag, naar welken wij zoo lang gehaakt hebben; op dezen dag zullen wij het loon voor twaalf jaren lijdens en opofferingen ontvangen, en mogten wij alle verleden rampen vergeten, om ons aan de zoete hoop, welke dezelve ons belooft, over te geven. En hoe, zouden wij geen vertrouwen stellen in de vereenigde pogingen van een grootmoedig Koning, die ons zoo vele bewijzen van zijne liefde tot het goede heeft gegeven, en van die der afgevaardigden, die zoo vele blijken

van vaderlandsliefde en wijsheid hebben aan den dag gelegd.

Het nationaal congres verschijnt eindelijk als een vuur te midden van het staats-lichaam, om hetzelve de warmte des levens mede te deelen, en deszelfs beweging kracht bij te zetten. Deszelfs pligten zijn groot, en de taak, welke aan hetzelve is opgedragen, moeijelijk; maar naarmate met den Koning vereenigd, zal de magt, die het zal uitoefenen, des te grooter zijn, en onuitzeggelijk de roem, waarmede hetzelve zich zal kroonen.

O Spanjaarden! Het is ook noodig, dat gij dat congres door uwe geleidelijkheid en voorzigtigheid bijstand biedt. De wonden, welke zoo lange eeuwen van dwaling, onwetendheid en willekeurigheid den Staat geslagen hebben, kunnen in weinige dagen niet geheeld worden. De schatten der vrijheid kunnen, juist om dat zij zoo kostbaar zijn, slechts door kracht van tijd en van opofferingen, verkregen worden. Laat u niet door ongeduld beheerschen; luistert niet naar de bedriegelijke stem der boozen, die u misschien de traagheid uwer vorderingen zullen verwijten. Beschouwt de natuur, die hare werken slechts door eenen langzaam, doch majestueuzen gang volmaakt. De op den eenen dag geplante boomen geven den volgenden dag geene vrucht, en geene middelen, genoegzaam, om het menschelijk ligchaam deszelfs verloren gezondheid en krachten terug te geven, werken op het oogenblik, dat zij worden toegediend. Uwe ziekte is lang, smartelijk en dodelijk geweest; alleen door lengte van tijd en door eenen verstandigen leefregel zal het u gelukken, om de gezondheid, waarnaar gij tracht, terug te bekomen. Gij zult die verwerven, twijfelt daar niet aan; men smeekt niet te vergeefs den hemel, die geen zoo groote vijand van het menschdom is, om toe te staan, dat eene zoo schoone hoop verijdeld zal worden.

En gij, stad Madrid, om zoo vele redenen, heldhaftige stad! Gij, die, als het middelpunt en de hoofdstad van den Staat, zoo uitstekend tot onze gelukkige revolutie hebt bijgedragen! Gij, die het geluk hebt van de nationale vertegenwoordiging in uwen boezem te bezitten; gij zijt geroepen, om het krachtdadigste voorbeeld van eenen hoogen eerbied en van eene volleerde voorzigtigheid te geven. Gij zult dit voorbeeld geven, en de bewijzen van goedkeuring, van gehechtheid en van vertrouwen, welke de junta u verschuldigd is, laten dezelve geenen twijfel over, wegens de gevoelens, die gij koestert, ten opzigte van een congres, hetwelk eene zoo groote hoogachting verdient. De junta, u, voor de laatste maal, de dankbaarheid, welke zij u verschuldigd is, betuigende, wenscht u geluk met den goeden uitslag, waarmede gij het groote, in de eerste dagen van maart begonnen werk bekroond hebt; u vertrouwen verbond hetzelve destijds aan uw edel doel; en indien de junta, in haren edelen arbeid, en in den raad, dien zij nevens den welbeminden monarch heeft gegeven, aan uwe oogmerken heeft beantwoord, dan ontvangt zij de zoetste beloning, die zij wenschen kan.

MADRID, *den 9den julij* 1820.

(*Geteekend*) LUIZ DE BOURBON, *kardinaal de la Scala, aarts bisschop van Toledo.*

(*Volgen de onderteekeningen van alle de overige leden der junta.*)

(*Staats Courant.*)

Het gouvernement heeft bevelen gegeven tot het bijeen trekken van 6000 man troepen aller wapenen in den omtrek van Madrid.

den 13 julij.

Alle de binnenlandsche berigten stemmen hierin zonder uitzondering overeen: dat het vertrouwen volkomen is, de rust alomme hersteld wordt, of liever nimmer ernstig bedreigd werd. Z. M. is nimmer gelukkiger geweest en geniet de vrucht van zijnen arbeid. Waar de Koning zich bevindt en rondom zijn paleis hoort men toejuichingen en zegeningen. Die geestdrift is niet door eene gedienstige policie ingerigt. Z. M. gaat somtijds vroegtijdig, met eenen kamerdienaar of den kapitein der gardes vergezeld, onbekend, op plaatsen, waar men hem niet verwacht. Wordt hij herkend, legt hij zacht de stilzwijgendheid op, of onttrekt zich aan de luidruchtige betuigingen van genegenheid, welke het volk hem wil betoonen.

(*Amsterd. Courant.*)

De 69 gedeputeerden, welke in 1814 het adres geteekend hebben, zijn thans alle gearresteerd; het ministerie heeft gepoogd, om hun gedrag eenigermate te verbloemen, ten einde de vergadering tot toegevendheid, ten hunnen aanzien, aan te manen.

De Anti constitutionelen hebben tot het laatste toe verzekerd, dat er pogingen zouden worden aangewend, om eene tegenomwenteling te bewerken, de uitkomst heeft echter aan hunne verwachting niet beantwoord. Eenige door wijn verhitte lieden hebben, wel is waar, de afdeeling van de gewapende burgers aan de poort van Segovia beleedigd, doch zijn dadelijk, en zonder eenige verwarring, gevat en aan den regter overgeleverd. Eenige personen, welke, met groote overhaasting het land doorreisden en overal verspreidden, dat Madrid in opstand was en de Koning de vlugt had genomen, zijn almede gevat, zonder dat hunne pogingen eenig gevolg hebben gehad.

Het arresteren van den Graaf *de Canillas* en van den gewezen policie-minister in 1815 *Chavarria*, heeft de ongerustheid gestild, die de valsche tijdingen welke zij bedpen verspreiden, en de oogmerken, welke men hun toeschreef, verwekt hadden. Men ziet met genoegen, in een oogenblik als het tegenwoordige, waarin de loop der zaken zoo ligt eene verkeerde rigting nemen kon, zoo veel krachts door de regering aan den dag gelegd.

(*Amsterd. Courant.*)

den 14 Julij.

De commissie, door de cortes benoemd, om het adres aan Z. M. aan te bieden, bestond uit de heeren *Joveno*, *Jemez*, *Quiroga* en veertien andere leden der vergadering; dit adres luidt als volgt:

SIRE!

„ De afgevaardigden der natie, in cortes vereenigd, wenschen zich, nevens Uwe Majesteit, geluk dat het heilrijk en door alle goede burgers zoo vurig verlangde tijdstip daar is, waarop Uwe Maj., bij eenen plegtigen en vrijwilligen eed, zich met de natie vereenigd hebbende, zij de uitboezeming hunner gevoelens tot den troon verheffen kunnen, aan Uwe Maj. hunne verknochtheid jegens Uwen koninklijken persoon en Huis betuigen en hunnen levendigen wensch te kennen geven, om, eenparigelijk met Hoogstdezelven, tot de voltooijing der staatsinrigting van de monarchie te geraken, en in alle takken van het staatsbestuur eene verbetering te brengen, die door den toestand der natie zoo gebiedend gevorderd wordt.

„ Van het oogenblik af aan, dat Uwe Maj., den algemeenen wensch der volken gehoor gevende, vrijelijk en uit eigene beweging besloot, de in 1812 door de cortes bekrachtigde constitutie der monarchie te bezweren, mogten wij den Spanjaarden dagen van roem en van geluk voorspellen. Door deze daad heeft de natie hare regten herkregen en Uwe Maj. die des troons gewettigd, zonder dat van nu af aan het vertrouwen, hetwelk tusschen Uwe Maj. en deszelfs onderdanen heerschen moet, in het minst gestoord kan worden.

„ De cortes zullen trachten aan de hoop der goede burgers te beantwoorden: zij zullen het voorbeeld van grootmoedigheid, hun door de natie gegeven, navolgen, door zich met den noodigen moed en eene verstandige vastheid van geest te gedragen, ten einde hare vrijheden te bevestigen, en de rampen te doen ophouden, welke de grove dwalingen van het afgeloopen tijdperk hebben medegebragt. Terwijl de cortes, met die omzigtigheid en ingetogenheid, welke aan de vertegenwoordigers eener groote en edelmoedige natie betaamt, hunnen arbeid aanvaarden zullen, vleijen zij zich, bij Uwer Maj. gouvernement die ondersteuning en vastheid te zullen vinden, noodig om het nieuwe stelsel op hechte grondslagen te vestigen en alle de hinderpalen uit den weg te ruimen, die het algemeen geluk zouden kunnen in den weg staan.

„ Het congres der natie zal zich onvermoeid bezig houden met de zaken, om welke het zijnen gewigtigen last bekomen heeft, en zal, met gemeen overleg van U M., de geneesmiddelen aanwenden, die vereischt worden door den ongelukkigen toestand der natie, het gevolg van het slecht bestuur der vorige eeuwen, van vreemde overweldiging en van het noodlottig regeringsstelsel der zes jongst verloopen jaren.

„ De cortes zijn volkomen overtuigd van den deernis waardigen toestand der financien; en, door het opsporen der noodige middelen, om in de verbindtenissen en publieke lasten te voorzien, zullen zij de belasting schuldigen zoo veel mogelijk trachten te verligten. Zij zullen zich tevens bezig houden met het herstellen en waarborgen van het nationaal crediet, hopende, van den ijver en de kunde der secretarissen van staat voor de financien, de voordragt te erlangen dier groote en belangrijke maatregelen, welke in dit oogenblik zoo dringend noodzakelijk zijn tot de geheele uitdelging der publieke schuld, tot de heilige vervulling van alle de verbindtenissen, welke de natie of haar gouvernement jegens nationale en buitenlandsche kapitalisten heeft aangegaan, en welke, door aan de natie haar crediet te hergeven, haar bij diezelfde kapitalisten hulpbronnen zal doen vinden, die haar den tijd zullen laten, om adem te halen, en haar veroorloven, zich met naauwlettende overweging bezig te houden met het aannemen van het beste stelsel van belasting, en hetzelve het minst drukkend voor de volken in te rigten.

„ De cortes hopen insgelijks, dat de waakzaamheid van Uwer Maj. gouvernement en de regtschapenheid der magistraten het goede en spoedige beheer der justitie zullen verzekeren, welke, reeds aan bepaalde regelen onderworpen, dagelijks meer en meer zal verbeterd worden, inzonderheid wanneer onze wetboeken de eenvoudigheid en volkomenheid van de verlichting der eeuw zullen bekomen hebben, en wanneer de inrigting der gezworenen, bij de constitutie vermeld, aan alle de burgers dien nieuwen en belangrijken waarborg voor hunne vrijheid zal verschaft hebben.

„ Het inwendige beheer der gemeenten, aan de zoodanigen opgedragen, die bij hunnen voorspoed belang hebben, zal de verouderde misbruiken vernietigen, en de daaruit voortgesprotene zwarigheden overwinnen. De gemakkelijke mededeeling der gedachten, welke de vrijheid der drukpers verschaft, zal, door het met snelheid algemeen maken en verspreiden van nuttige kundigheden, het municipaal systema, door de constitutie daargesteld, op prijs doen stellen.

„ De cortes zullen zeer nadrukkelijk medewerken tot de verbetering en de organisatie van de land- en zeemagt, en terwijl zij in hunne rapporten datgene zullen opgeven, wat het meest voor de natie geschikt is, zullen zij zich onledig houden met het geluk van zulk eene waardige volksklasse, die zich bij het vaderland zoo wel verdiend gemaakt heeft. Zij vleijen zich, dat Uwer Maj. ministers tot de organisatie der armee de met het constitutionele stelsel meest strokende middelen zullen voordragen, altijd acht slaande op de belangrijke diensten, door deze aanzienlijke klasse van burgers bewezen, zoo wel gedurende den roemrijken oorlog voor de onafhankelijkheid, als door het aan den dag leggen harer vaste verkleefdheid aan de Grondwet, waarop even zeer de troon van Uwe Maj. als de regten des volks berusten.

„ De innige vereeniging der cortes met Uwer Maj. gouvernement, de daarstelling der constitutie en de getrouwe vervulling der gedane beloften, aan de kwaadwilligheid alle voorwendselen ontnemende, zullen de bevrediging der overzeesche, zich thans nog in staat van gisting, of van scheuring met het moederland bevindende provincien, bevorderen. Van zijnen kant zal het congres geene gelegenheid laten voorbijgaan, om de schikkingen voor te slaan of aan te nemen, die vereischt worden, om de constitutie te doen in acht nemen en de rust in die streken te herstellen, ten einde het Spanje der beide wereld-deelen tot een eenig en gelukkig gezin te vereenigen.

„ De cortes zien met even veel genoegen als Uwe Maj. de volkomene eensgezindheid, die met de vreemde mogendheden bestaat; en zoo het vereischt wordt, zullen zij medewerken, om zulke vriendschappelijke betrekkingen steeds naauwer toe te halen. Met leedwezen vernemen zij, dat er eenige geschillen met de Vereenigde Staten van Noord Amerika en met Z. Allergetr. Maj. bestaan, doch de grondbeginselen van regtvaardigheid en matiging, die onze diplomatische onderhandelingen zullen besturen, doen de cortes hopen, dat die geschillen, met eer voor de natie vereffend, het vrede-stelsel niet storen zullen, waaromtrent de natien van Europa overeengekomen zijn, en tot welks instandhouding de cortes, gemeenschappelijk met Uwe Maj., op eene bijzondere wijze zullen medewerken.

„ Bijaldien de regering van Algiers, met schennis der bestaande verdragen, haar oud gedrag van aanranding hervatte, zoo zou het nationaal congres niet anders kunnen, dan de maatregelen goedkeuren, welke Uwer Majs. ministers raadzaam oordeelen zouden, om onze vlag op de Middellandsche zee te doen eerbiedigen, en daardoor de vrijheid van handel en scheepvaart te verzekeren.

„ De nationale vertegenwoordiging, de eerste schreden doende, om het algemeen geluk te bevestigen, door over de naauwkeurige vervulling der constitutie te waken, en, overeenkomstig dit charter, den godsdienst, de regten der kroon en die der burgers te beschermen, gevoelt het volst genoegen en vormt de vleijendste hoop uit de plegtige en openbare belofte, door Uwe Maj., uit eigene beweging, tot stipte uitvoering der wetten en voornamelijk dier constitutie gedaan, in welke de regten van den troon gegrond zijn en gewettigd worden, en waardoor het geluk aller Spanjaarden verzekerd wordt. Zelve getrouwe inachtnemers der constitutie, zullen de cortes al de magt, welke zij hun verleent, tot behoud dier Grondwet besteden, en zullen, even als U. M., daarin hunnen hoogsten roem en geluk stellen. Terzelfder tijd, dat zij aanbieden aan U. M. opregte bewijzen te geven van hunne verknochtheid en liefde voor zijnen koninklijken persoon en familie, en, met den bijstand der goddelijke Voorzienigheid, mede te werken, tot bereiking van het belangrijke doel, waartoe zij zijn zamengeroepen, maken zij staat op den ijver, de vaderlandsliefde en de kunde van Ur. Ms. gouvernement, om tot zulk eene groote onderneming het zijne bij te dragen, en hopen, dat, bij het naauwer toehalen

der banden, welke de cortes met het koninklijk gezag moeten vereenigen, U. M. waardiglijk aan de liefde der volken moge beantwoorden, gelijk wij zulks aan zijn vertrouwen zullen doen."

(*Geteekend*) FRANCISCO MARTINEZ DE LA ROSA,
De graaf TORRENO,
QUIROGA, enz.

den 17 julij.

In de zitting der Cortes van heden, is, met eenparige stemmen, een decreet aangenomen, waarbij de infant don *Francisco de Paula* en de voormalige Koningin van Etrurie, *Maria Louisa*, thans Prinses van Lucca, in hunne regten van erfelijkheid tot de kroon worden bevestigd. In dat decreet wordt geen gewag gemaakt van de aartshertogin *Maria Louisa*, welker naam echter mede vermeld was in het decreet, waarbij de voormelde personen van die erfelijkheid waren uitgesloten.

den 18 julij.

De cortes zijn dagelijks geregeld vergaderd geweest. De ministers van financien, van oorlog en van marine hebben aan het congres rapport gedaan van den toestand hunner departementen. De minister van financien verdeelde zijn verslag in vier punten; het eerste liep over den toestand, waarin zich de schatkis bevond, tijdens de Koning den eed aan de constitutie aflegde, alsmede over de middelen, in het werk gesteld, om de voorloopige verpligtingen te voldoen, en over de na dien tijd genomen maatregelen. Het tweede over het budget van elk ministerie, en over de bijzonderheden, rakende de publieke uitgaven, met aanmerkingen en verbeteringen op dezelven. Het derde over de inkomsten en fondsen, welke men, volgens eene approximatieve berekening, kan verwachten, en eindelijk het vierde over de vergelijking van de zuivere inkomsten der schatkist, de verpligtingen, die zij moeten bestrijden, en de mogelijkheid, om daaraan te voldoen of het daaruit voortspruitend te kort. Z. Exc. behandelde deze punten zeer wijdloopig, en, over de uitgave voor de koninklijke familie sprekende, wilde hij de aandacht der cortes voornamelijk vestigen op de vraag, of men de bij huwelijks contracten beloofde sommen aan H. M. de Koningin en aan de infanten don *Maria Françisca* en donna *Louiza Charlotta* moest blijven betalen; of men aan den zoon van den infant don *Carlos Maria*, die tot infant van Spanje was verklaard, het aan die waardigheid verbonden inkomen moest geven, en hoe men moest voorzien in het inkomen der kinderen van de infanten? De minister sprak van de geldleening van 40 millioenen realen, door het gouvernement geopend, hoezeer dit tot het departement der wetgeving behoorde, en zeide, dat dezelve slechts vijf millioenen had opgebragt. Verder sprak hij over de wijze van het financieel stelsel te verbeteren, en de daarin begrepen moeijelijkheden. Hij schilderde den staat der geldmiddelen zeer treurig af, en vergeleek dien met een ligchaam, dat uit uiteengerukte ledematen zamengesteld is. Eene der grootste rampen was, dat de in Spanje, onder den naam van provisioneie, ingevoerde belastingen nimmer verdwijnen. Hij deed de noodzakelijkheid zien, om de meening en middelen des volks te raadplegen, alvorens een nieuw bezuinigings-stelsel in te voeren, en toonde aan, wat het daarstellen van directe belastingen belette, waarvan de ambtenaren, de geestelijkheid en adel de voornaamste oorzaken waren. Hij betoogde de onvermijdelijkheid van groote verbeteringen, en stelde de middelen voor om daartoe te geraken, door naauwkeurig alle inkomsten van den Staat te onderzoeken.

De minister van oorlog heeft, in zijn rapport, het droevigste tafereel van den militairen staat in Spanje geschetst, en aan de cortes den deerniswaardigen toestand der verdedigers van de natie aanbevolen. Hij vergeleek de tegenwoordige sterkte der armee met die van alle vorige oude en hedendaagsche tijdvakken, en hieruit bleek, dat zij buitengewoon verminderd, en ongenoegzaam was voor de onvermijdelijke behoeften van den tijd. Bij alle korpsen is het bijna tot uiterften gekomen, de soldij is met nagenoeg onoverkomelijke zwarigheden betaald, en de kleeding zoo slecht, dat, behalve de troepen, die in de hoofdstad en op eenige andere plaatsen in bezetting gelegen hebben, en die zich door hunne leening of uit de opbrengst van bijzonderen arbeid hebben gekleed, de overigen bijna naakt en zonder schoenen, zijn; een regement te Ceuta heeft zijne kwartieren niet kunnen verlaten, uit gebrek aan de noodige kleedingstukken. De staat der wapenen is mede zeer slecht; zijnde de geweren meest gebrekkig en van vreemd kaliber. De artillerie, zeide de minister, heeft omtrent geene ammunitie genoeg voor eenen veldslag. Hij maakte gewag van het onvermijdelijk verlaten der vestingen, en zijn geheel verslag verwekte de verwondering over het geduldig lijden, de trouw en de standvastigheid van den spaanschen soldaat, terwijl hij aan alles gebrek had. De overzeesche troepen werden door den minister niet vergeten, en het getal der, na 1811, uit Spanje naar de amerikaansche provincien gezonden manschappen op 42,167 man van alle wapenkorpsen bepaald.

Het verslag van den minister der marine was even ongunstig, als dat van het departement van oorlog.

ITALIE.

NAPELS, *den 10 julij.*

Sedert eergisteren, heeft ons officieel dagblad den titel aangenomen van *Giornale Constituzionale*. Dienzelfden dag, heeft dat blad begonnen met de spaansche constitutie tekstueel mede te deelen, terwijl het nummer van heden dezelve tot art. 77 ingesloten bevat. Hetzelfde blad behelst ook de volgende berigten:

„ Het leger heeft, gisteren, deszelfs intrede binnen de hoofdstad gedaan, te midden van eene ontzaggelijke volks menigte en het geroep van *leve de Koning! leve de Constitutie!* hetwelk door den kroonprins, de infante zijne gemalin, en door den Prins van Salerno, zijnen broeder, herhaald werd. De Koning, door zijne ongesteldheid verhinderd, zich, met de leden der koninklijke familie, op het balkon te vertoonen, heeft den Generaal *Pépé* op het gunstigst ontvangen en denzelven de vreugde te kennen gevende, welke zijn vaderlijk hart ondervond, uit hoofde van de nieuwe banden, welke hem aan zijn volk hechten.

„ De vreemdelingen, die ooggetuigen waren geweest van de bedaardheid, welke, dezer laatste dagen, in de hoofdstad had geheerscht, zijn gisteren niet minder verwonderd geweest te zien, dat de algemeene vreugde door geenerlei wanorde is gestoord geworden, in weerwil van de tallooze menigte volks, die men in de straten dezer hoofdstad zag.

„ In eene proclamatie, door den kroonprins, als algemeen stedehouder des Konings, aan het leger uitgevaardigd, zwaait hij hetzelve de grootste lofuitingen toe, omtrent de orde en krijgstucht, welke, zoo gedurende deszelfs marsch, als in de kantonnementen en bij deszelfs intogt in de hoofdstad, geheerscht hebben. Z. K. H. doet insgelijks regt aan den chef, welke de bewegingen van het leger bestuurd heeft.

„ Het decreet van Z. K. H., van gisteren gedagteekend, behelzende de benoeming der provisioneele junta, verklaart, dat dezelfde commissie zal geraadpleegd worden in al hetgene het Gouvernement betreft, tot op de bijeenroeping van het nationaal parlement; dat de constitutie, door den Prins en door alle de leden der koninklijke familie, voor die junta zal bezworen worden, en dat diezelfde eed voor het parlement zal worden herhaald.

„ De straat Toledo, de grootste en meest bezochte van de hoofdstad, is, in den avond van den 6den, geïllumineerd geweest. Het hotel van den pauselijken nuncius muntte bij deze gelegenheid uit, door de keurigheid der illuminatie."

(*Staats Courant.*

Het volgend berigt (vervat in eenen brief van een buitenlander, die zegt, het geluk der Napolitanen te wenschen, maar redenen te hebben, hetzelve van de gebeurde revolutie niet te verwachten) behelst verscheidene bijzonderheden, die bij de eerste tijdingen van het gebeurde onbekend gebleven waren.

„ Onverwacht ben ik te Napels getuige geweest van eene nabootsing der omwenteling in Spanje. Ik kan u dus geen naauwkeurig en omstandig verhaal geven, want een groot gedeelte der gebeurtenissen is nog door eenige nevelen omringd. Het schijnt dat er sedert lang ontevredenheid bestond in Kalabrie en Apulie, waar een groot gedeelte der inwoners van de regering een constitutioneel bestuur verlangde. Allengskens namen de misnoegden in aantal toe, en de gisting naderde de hoofdstad. De Koning zond een korps troepen af; doch het regement van Bourbon ging tot de insurgenten over, en de anderen volgden dit voorbeeld. Alstoen verzamelde men het leger van alle kanten; zelfs het regement gardes ontving bevel om te marcheren, en de burgers hielden in de hoofdstad de wachten bezet. De liniëtroepen vertrokken met eenen schijnbaar goeden wil; maar, hoe groot was niet de algemeene verbazing, toen men vernam dat, in den nacht van den 5den julij, geheel de armee zich voor de constitutionelen verklaard had en dat 's Konings regement, het eerst van alle, tot hen overgegaan was. Dien zelfden nacht werd, aan boord van een linieschip, een groote staatsraad gehouden, bij welken de geheele koninklijke familie tegenwoordig was. De generaal *Nugent* en de minister van financiën *Medici*, beide weinig bemind van het publiek, gaven, zegt men, den Koning den raad, om op staanden voet naar de Adriatische zee onder zeil te gaan, en vervolgens met hulptroepen de orde te komen herstellen. Voornamelijk rekende men op de bezetting van het kasteel St. Elmo, dat Napels beheerscht; doch plotseling ontving men de tijding, dat de kommandant, een zes en tachtigjarig grijsaard, verklaard had, dat zoo de Koning zich verwijderde, hij zich oogenblikkelijk bij de liberalen voegen zou. Ook de Kroonprinses gaf, zegt men, weerzin te kennen om Napels te verlaten. Deze bedenking en nog andere bewogen den Koning om, den 6den ten zeven ure 's morgens, in alle de straten de reeds bekende verklaring te doen aanplakken. Dit verwekte eene algemeene vreugd. De personen, die in de laatste tijden wegens staatkundige meeningen gevat waren, werden in vrijheid gesteld en in zegepraal naar hunnent gevoerd. Vijf à zeshonderd studenten kwamen op het plein *Ferdinand* bijeen en deden het geroep van *leve de Koning! leve de Constitutie!* hooren. De *Lazaroni* schenen dronken van vreugde; in een woord, het was een schouwspel, dat men zich niet wel verbeelden kan, zoo men de drukte en beweging niet kent, die, zelfs in gewone tijden, aanhoudend op de straten van Napels en vooral in de Toledo straat gezien wordt.

Den 7den is in een decreet verschenen, dat geheel het ministerie vernieuwt; het zijn alle personen, die onder *Murat* posten bekleed hebben. Deputatiën uit het leger en een geestelijke, die aan het hoofd van den opstand in Apulie was, hebben, zegt men, den Koning openlijk verklaard, dat men geene acht dagen noodig had, om over de grondslagen der constitutie te raadplegen; dat zij de constitutie der Spaansche Cortes vorderden, met bijvoeging eener onbeperkte vrijheid van Godsdienst en van de drukpers.

Aan boord der Konings schepen, die in onze haven liggen, zijn burger-gardes geplaatst en men heeft op dezelve vlaggen geheschen, die de kleuren der omwenteling van 1798, rood, blaauw en zwart voeren; de nieuwe kokarde is insgelijks driekleurig, en wekt dus droevige herinneringen. De Koninklijke garde heeft zich met de overige geïnsurgeerde troepen niet vermengd, en tot heden toe is in de Toledo-straat, noch ook op het plein waar 's Konings paleis staat, eenige hoegenaamde bijeenscholing van soldaten of van het volk geweest. De markies *Amati* moet het ministerie van financiën geweigerd hebben, en even zoo de graaf *Zurlo*. De ridder *de Medici*, zijne vijanden of liever zijne benijders willende beschamen, biedt aan om de naauwkeurigste rekenschap van zijn beltuur af te leggen. Het in haast zaamgestelde ministerie vindt, naar het schijnt, weinig voorstanders. de soldaten nemen geene krijgstucht meer in acht; vele verkoopen hunne wapenen; die geene koopers vinden, werpen ze weg om er zich van te ontslaan. De jongst geligte recruten deserteren bijna alle en gaan naar huis De burgerwacht houdt de meeste posten bezet. Ook de studenten willen de wapenen opvatten. Bekend met het karakter van de groote massa des volks, twijfel ik zeer, ofschoon het vurig wenschende dat de omwenteling het geluk der Napolitanen bevorderen zal. Waarschijnlijk is het, dat zij voor het oogenblik alle verbetering van wetgeving en bestuur zal verhinderen, en geboorte zal geven aan talrijke benden roovers en vagebonden, die, onder verschillende voorwendsels en benamingen, het land zullen afloopen, en misschien den eigenaren veel zwaarder lasten zullen opleggen, dan de hooge grondbelasting, die eene der hoofdoorzaken van het misnoegen geweest is. Van Sicilie weet men nog niets. De Spaansche Constitutie zal den adel van dat eiland bezwaarlijk smaken.

(*Amsterd. Courant.*)

ROME, *den 12 julij.*

Den 5den dezer, arriveerde een toskaansch vaartuig, behoorende tot de koraal visscherij op de kusten van Barbarije, van Livorno, te Tobasco, zijnde een klein eiland, gelegen op die kust, tusschen de steden Bona en Tunis. De schipper verklaarde, dat den 23sten junij, een algerijnsch fregat, eene korvet en een schooner van die natie, met een tunisiaansche polakker, welken zij genomen hadden, voor Bona verschenen. De kommandant van dat eskadertje hield het middagmaal bij den napolitaanschen consul, en keerde, vervolgens, naar boord terug, ten einde zijne schepen onder zeil te doen gaan. Hij maakte zich kort hierna van een tartaar en van twee andere kleine toskaansche vaartuigen, welke levensmiddelen aan de koraalvisschers hadden gebragt, meester, en deed de equipagie in ketenen slaan. Deze gebeurtenis veroorzaakte een groot alarm onder de schepen, welke te Tobasco met die visscherij bezig waren. De schippers dezer vaartuigen verzochten bescherming bij den franschen consul en bij den kapitein van eene fransche gabarre, die in de ommestreken ten anker lag. Deze bescherming hun geweigerd zijnde, zonden zij eene deputatie naar Tunis, om te vragen, of zij aldaar veiligheid en bijstand konden vinden; intusschen zochten zij hun behoud met zich van de kust te verwijderen. Geen der talrijke sardinische vaartuigen, welke met dezelfde visscherij bezig waren, zijn verontrust geworden. Indien het waar is, dat Toskane met de Barbarijschen slechts eenen eenvoudigen wapenstilstand had, welke den 5den junij

(*Het vervolg in het Bijvoegsel.*)

BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 6den* JANUARI, 1821.

(*Vervolg der Courant.*)

geëxpireerd is, zoo moet men zich over het gebeurde niet verwonderen. Den 20sten juni maakte de regering van Tunis toebereidselen, om die stad tegen de Algerijnen en Tripolitanen te verdedigen. De beij van Tunis had een' ambassadeur naar Tripoli gezonden, ten einde wegens den vrede te onderhandelen. (*Staats Courant.*)

FRANKRYK.

PARIJS, *den 21 julij.*

De *Moniteur* van heden bevat een rapport, hetwelk aan den Koning, door Z. Exc. den minister van oorlog, omtrent den toestand van het leger, gedaan is. Uit dat rapport blijkt, dat het fransch leger, dit jaar, met 46,712 man vermeerderd is; men ziet ook, dat de vrijwillige dienstnemingen gedurende den loop van 1819, 10,182 soldaten hebben opgeleverd.

Te Napels zal een constitutioneel dagblad worden opgerigt; twee Napolitanen, welke zich te Parys bevonden, zijn naar Napels vertrokken, om zich met die oprigting bezig te houden.

den 22 Julij.

De Kamer der Pairs heeft, met 78 tegen 41 stemmen, aangenomen de wet, ten einde de achterstallen aan de onderdanen van Algiers uit te betalen; — dezelve Kamer heeft ook, bijna met eenparigheid van stemmen, aangenomen de wet betreffende de inkomsten van den Staat gedurende het loopende jaar 1820. — Heden heeft de Hertog van Richelieu de zitting van de Kamer der Pairs en de Minister van binnenlandsche zaken, die van de Kamer der Gedeputeerden, uit naam van den Koning, gesloten. In de laatstgenoemde waren 80 Gedeputeerden tegenwoordig, welke dadelijk opstonden en, onder de kreet van *leve de Koning*, de zaal verlieten. De zitting van de wetgevende Vergadering heeft deze reize bijna acht maanden geduurd.

Z. M. de Koning heeft Vorst Borghèze, schoonbroeder van Buonaparte, het groote kruis van het legioen van eer verleend, en 's Vorsten broeder, Prins Aldobrandini, thans in franschen dienst, tot ridder van dezelve orde benoemd.

Heden loopt het gerucht, dat de gewezen Aartsbisschop van Mechelen, de Abt de Pradt, op ministerieel bevel, in hechtenis zoude zijn genomen; — men voegde er bij, uit hoofde van het uitgeven van zijn laatste werk over de wet op de verkiezingen, hetwelk, op last van het openbaar Ministerie, in beslag is genomen.

Te Lyon wordt tegenwoordig van niets anders gesproken dan van de volgende gebeurtenis, die wezenlijk van eenen schrikbarenden aard schijnt te zijn.

De heer C...., een jonkman van zeer goede familie, zich steeds tot trouwen genegen gevoelende, had reeds successivelijk vier vrouwen gehuwd, zonder het geluk gehad te hebben van eene eenige derzelve te behouden; na een huwelijk van weinige maanden werden zijne vrouwen voor en na door den dood van hem weg gerukt. De laatste echter leefde zoo lang, dat zij hem eenen zoon baarde, doch onderging weldra hetzelfde lot, dat de gene scheen te vervolgen, aan welke de heer C.... het rampspoedig geschenk van zijne hand deed. De bloedverwanten van dit vierde slagtoffer des noodlots bragten hunne geheele bekommering op het kind over, en vorderden hetzelve van den heer C...., die niet alleen weigerde, om hun hetzelve over te geven, maar zelfs om het hun te vertoonen. De bloedverwanten even zeer gehoond als in ongerustheid gebragt over de verregaande hoofdigheid van den man, die het voorwerp, in hetwelk zij al de liefde, die zij de moeder hadden toegedragen, vereenigden, aan hunne liefkozingen wilde onttrekken, besloten, zich bij de regering deswege te beklagen; doch het schijnt, dat C.... schoonschijnende redenen vond, om zijne weigering gegrond te doen voorkomen of te verschoonen, want hij bleef vreedzaam tot zijnent, en de bloedverwanten, hoe zeer ten toppunt van droefheid, volhardden niet in hunne vordering.

Inmiddels ging C...., na eenige maanden geleden, eene vijfde echtverbindtenis aan. Van deze omstandigheid maakten de bedrukte bloedverwanten, welke niet opgehouden hadden, moeder en kind te betreuren, gebruik, om C.... voor eenen familieraad te dagvaarden, ten einde hij zijnen zoon daarin zou te voorschijn brengen; maar, helaas, zulks was niet meer in zijne magt. Hij moest echter in den familieraad verschijnen; wat stond hem nu te doen? Hij begeeft zich naar het dorp Saint-Rambert, bespeurt een kind van drie jaren, dat onverzeld aan den oever der rivier speelde, en oogenblikkelijk valt hem het denkbeeld in, om dit kind voor het zijne te doen doorgaan. C.... nadert het kind, streelt hetzelve, lokt het met lekkernijen tot zich en het gelukt hem, hetzelve zonder tegenstand meester te worden.

Inmiddels komen de ouders van het kind terug; zij zoeken, maar vinden het niet; de wanhoop bemeestert hen. Een buurman onderrigt hen, dat hij het jongetje gezien heeft op den arm van een' heer, welke den weg naar de stad is ingeslagen. Dadelijk loopen zij ook dien weg op, en het gelukt hen, den heer C...., op het plein van Bellecour, in te halen; deze trachte het te ontkomen, maar de ouderliefde gaf zijne vervolgers vleugelen; de roover werd gevat, en, door de wacht, uit de handen van het graauw, hetwelk hem te lijf wilde, gered. Hij werd naar de gevangenis geleid en, op requisitie van den procureur des Konings, gevangen gehouden. De aller ongunstigste geruchten zijn omtrent den heer C.... in omloop, en de ergste vermoedens komen ten zijnen laste. Men spreekt van den moord van alle zijne vrouwen, van dien zijns zoons, van afgrijsselijke gemoedsneigingen........ De wijze, waarop hij, in de verschillende verhooren, die hij ondergaan heeft, de aan hem gedane vragen heeft beantwoord, geven niet dan te veel aanleiding, om te gelooven, dat de vermoedens, die men ten zijnen opzigte koestert, maar al te gegrond zijn. (*Staats-Courant.*)

Het algemeen gezondheids-bureau van Marseille heeft een besluit genomen, waarbij aan alle de visschers-schuiten verboden wordt, om de Balearische eilanden, de kusten van Spanje en van Catalonien, op een afstand van minder dan vijf en twintig mijlen te naderen, op straffe van volgens alle gestrengheid der wetten vervolgd te worden.

De Minister der marine heeft in alle de havens van Frankrijk doen bekend maken, dat de regering van den Staat van Georgie, den 22 December 1819, eene wet heeft uitgevaardigd, die op de strengste straffen verbiedt van vreemde passagiers, gedurende de maanden Juli, Augustus, September en October, in de stad Savannah binnen te brengen, uit hoofde van de groote ongezondheid van die stad en derzelver grondgebied, welke zoo danig is dat Savannah niet bewoonbaar is voor vreemdelingen, van welk land ook, zelfs voor Amerikanen uit de noordelijke staten, gedurende de genoemde vier maanden. In het vorige jaar kwamen er, in den zomer, omtrent zes honderd personen aan, meest lieden van geboorte, en vijf maanden na hunne aankomst was er niet meer der dan een twintigtal derzelven in leven, zijnde alle de anderen omgekomen, na aan de stad meer dan tien duizend dollars voor hun onderhoud gekost te hebben.

den 24sten Juli.

Tot dus verre zijn de wenschen der anti-liberalen, welke kort geleden verbreidden, dat men ten minsten 40 prefecten en tweemaal zoo veel onderprefecten zoude afzetten, niet vervuld. Volgens de koninklijke ordonnantie van den 19den zijn slechts 4 prefecten als zoodanig door andere personen vervangen; terwijl 18 prefecten van prefecture zijn veranderd, of in den staatsraad zijn geroepen. Het blijkt dus, dat het ministerie voor als nog niet gezind is, om aan het verlangen dier factie, ter invoering van het regtvaardig bestuur (in haren zin) te beantwoorden. Of de kamer der gedeputeerden al of niet zal ontbonden worden, schijnt bij de hooge regering nog niet beslist. Men ziet met groot verlangen het besluit deswegens te gemoet. De anti-liberalen zoo wel als de liberalen verlangen eene ontbinding, in de hoop dat die van hunnen aanhang bij de verkiezingen, welke ingevolge de nieuwe wet moeten geschieden, de bovenhand zullen behouden en alzoo het ministerie noodzaken, om naar hun verlangen te werk te gaan.

De inschrijvingen, om het constitutionele charter, voor den geringen prijs van slechts een franschen stuiver verkrijgbaar te maken, moet, volgens de liberale bladen, veel bijval vinden, daar men reeds voor 137,552 exemplaren heeft ingeschreven en een per oon alleen 20,000 voor zijne rekening heeft genomen. De anti-liberalen beschouwen deze verbreiding van de grondwet onder de natie met leede oogen en pogen de inschrijving bespottelijk te maken.

De Persische ambassadeur wilde, alvorens Parijs te verlaten, de proefnemingen bijwonen, welke, in tegenwoordigheid van de commissie der maatschappij van aanmoediging, met de litografische kartons van den heer *Senefelder* gedaan werden. Uitgenoodigd geworden zijnde, om iets op een tot de litografische bewerking bereid papier te schrijven, stelde hij eenige regelen in de Arabische taal ter neder, dewelke, door een' tolk, op de volgende wijze vertaald zijn:

„ *Mirza-Abdul Hassan*-Chan, buitengewoon gezant van het doorluchtig hof van Persie, in de verrukkelijke stad Parijs resideerende, is, den 24sten Mei 1820 van de christen tijdrekening, de steen-drukkerij komen zien, welke in Frankrijk is uitgevonden, en die grooter voordeelen dan alle andere drukkerijen oplevert. Alles, wat ik tot dus verre, te Parijs, zoo met opzigt tot het klimaat, als met opzigt tot de voorwerpen van kunst, gezien heb, overtreft alles, wat ik in de andere landen der wereld heb aanschouwd."

Brieven van kooplieden melden, dat het gouvernement van Venezuela, vernomen hebbende, dat de constitutionele regeringsvorm in het moederland ingevoerd was, *Bolivar* zou hebben aangezocht, om met den generaal *Morillo*, 's Konings troepen kommanderende, in onderhandeling te komen. Men hoopt, dat deze ond rhandeling, in het belang der menschheid en des handels, den goeden uitslag zal hebben, die men er van verwacht.

PARIJS, *den 27 julij.*

Bijzondere brieven uit Napels, van den 11den, melden, dat in deze hoofdstad alles in volmaakte rust was; de censuur bestaat aldaar niet meer en de boekhandel is van alle banden ontslagen, zoo dat de vreemde werken vrij van buitenlands mogen worden ingevoerd. Men heeft opgemerkt, dat de dagbladen van Rome van den 12den en die van Milaan van den 17den volstrekt geene melding maken van de gewigtige gebeurtenis, welke in Napels heeft plaats gehad; dat van Turin alleen behelst de proclamatie van den Stedehouder, en men besluit daar uit, dat deze omwenteling bij de overheden aldaar geene mindere verbazing heeft te weeg gebragt, dan hier ter stede bij het Hof en in het publiek. Sommige anti liberale dagbladen beschouwen het gebeurde alleen als het werk van eenige muitzieke personen, ondersteund door een gering gedeelte der bevolking, doch andere gaan verder en meenen, dat deze omwenteling een nieuw bewijs is van de groote zamenzwering tegen alle de troepen van Europa, en tegen de Vorsten uit het huis van Bourbon in het bijzonder; welk laatste vermeenen door het gebeurde in Spanje, en zelfs in Napels, nog in genen deele wordt gestaafd. De ministeriele bladen vermijden tot nog toe hunne gedachten aangaande de oorzaken dezer gebeurtenis en derzelver waarschijnelijke gevolgen te openbaren. De liberalen meenen daarentegen, dat bij de hoogere klassen en den middenstand in Napels sedert lang behoefte van eenen constitutionelen regeringsvorm is bespeurd en de wensch, dat dezelve nog bij het leven van den thans regerenden Koning, welks matiging en regtvaardigheid alle vertrouwen inboezemen, mogt plaats hebben; zij beschouwen het gebeurde alleen als het gevolg dier lang gesmoorde wenschen. De tijd zal leren, wat daarvan zij. Men is hier verlangend te vernemen, hoedanig dit gebeurde te Weenen zal worden opgenomen.

PARIJS, *den 29 julij.*

De van Majorca, onder dagteekening van den 9den dezer, ontvangene brieven melden, dat de besmetting wel te San-Servera, Arta en Cap de Pera hare verwoestingen voortzette, doch te St. Lorenzo niet verergerd was; terwijl ook de overige dorpen op dat eiland een goede gezondheid genoten.

Ons roijalistisch blad *la Gazette de France*, zegt nog het volgende: „De Oostenrijksche troepen in het Lombardisch-Venetiaansche Koningrijk gekantonneerd, hebben aanzienlijke versterkingen ontvangen; de regering van dien staat geeft geene passen meer uit, zonder den zekersten borgtogt te vorderen. Er hebben arrestatien plaats gehad, ten gevolge waarvan men een ontwerp verijdeld heeft, dat den goeden tijd der *Siciliaansche vespers* herinnert. De jongste tijdingen uit Napels zeggen, dat de inwoners *gedwongen geweest* zijn, om aan het hun gegeven bevel tot het opsteken van de kokarde der Carbonari voor hunne huizen te voldoen. De *Constitutionelen* vloegen, nacht voor nacht, de glazen in der huizen, die de nieuwe leus niet voeren. Behalve de militairen en eenige intriganten, die bij alle revolutien zijn, draagt niemand de driekleurige kokarde. Men verzekert dat de hoofden reeds zeer bekommerd zijn over de gezindheid, welke de vreemde gouvernementen, te hunnen opzigte doen blijken. (*Amsterd. Courant.*)

Men spreekt veel van een zeer kostbaar en prachtig ameublement, dat te Parijs op last van Keizer *Alexander* wordt vervaardigd, voor een paleis te Warschauw, hetwelk tot eene Keizerlijke verblijfsplaats bestemd is. Het kostbaarste

en fraaiste, dat de Fransche fabrijken opleveren, wordt aan dit ameublement gebruikt, waaraan de eerste kunstenaars en beroemdste werklieden der hoofdstad arbeiden. Reeds is een gedeelte dezer meubelen ingepakt, en, om een denkbeeld te geven van de menigte en het gewigt der verzonden goederen, verzekert men, dat de onkosten van inpakken tot heden alleen dertig duizend francs bedragen. Onder andere fraaije stukken roemt men zeer de spiegels, welke uit een stuk gegoten zijn ter lengte van 120 en ter breedte van 60 duimen, en waarvan de lijsten uit vergulde pilasters bestaan, die naar de teekeningen van *Raphaël* gebeeldhouwd zijn.

Volgens bijzondere brieven van Napels wordt de jongste omwenteling in dat land toegeschreven aan het geheim genootschap der Carbonari of Kolenbranders, hetwelk niet tegenstaande de onderdrukking en de vervolgingen, die deszelfs leden onder het Fransch bestuur en naderhand moesten ondergaan, sterk in magt was toegenomen. De militairen schijnen alleen de werktuigen van dit genootschap geweest te zijn, en tot staving van dit vermoeden voert men voornamelijk aan, dat verscheiden geestelijken een werkzaam deel aan de omwenteling genomen hebben; dat het een Kanunnik, met name *Minichini*, was, die den stap van den luitenant *Morelli* ondersteund heeft, welke het eerst aan het hoofd van honderd vijftig dragonders het sein tot het oproer gegeven heeft; dat op den 1 julij, den dag van St. Theobald, den schutsheiligen van de Carbonari, de omwenteling is uitgebarsten, en dat de aangenomen driekleurige vlag uit de zinnebeeldige kleuren dier secte zamengesteld is, beduidende zoo men verzekert het zwart de kolen in hunnen natuurlijken staat, het rood de brandende kolen en het blaauw de vlam derzelven.

Bij koninklijke ordonnantie is bepaald, dat, zoo lang in de Vereenigde Staten het verhoogde tonnengeld van de Fransche schepen zal worden geheven, de Amerikaansche schepen, in Frankrijk binnen vallende, onderhevig zullen zijn aan een regt van 90 franken per ton.

In het voornaamste ministeriele blad, den *Moniteur* namelijk, leest men de navolgende aanmerkingen, welke in deze tijdsomstandigheden niet onbelangrijk zijn: „ Gij zegt mij, met het zwaard in de vuist: *zijt vrij!* Beduidt dat niet in de daad *gij zijt mijn slaaf?* — Zie daar de vraag voor geheel Europa in deze oogenblikken. — Voorheen werd de geen, welke met de wapenen in de hand op de vergaderplaats kwam, met den dood gestraft. — Het is waar, deze wet werd gemaakt door volkeren, die vrij wilden blijven. Vrienden der vrijheid, gij alle, die steeds de bajonetten tot hulp dezer vrijheid inroept, denkt daar aan."

GROOT BRITTANNIEN.

LONDEN, *den 22 Juli.*

Uit eenen staat, dezer dagen aan het Huis der Gemeenten overgelegd, is gebleken, dat in den jare 1816, in Engeland en Wallis alleen, aan de armen en bedeelden eene som is uitgereikt van 5,600,000 ponden sterlings; in 't jaar 1818 eene som van 7,800,000 en in 1819 eene som van 7,450,000; — weshalve in de alimentatien van het jaar 1818 tot het jaar 1819 eene vermindering van 350,000 ponden heeft plaats gehad; welke vermindering, volgens de verzekering der Ministerielen, van 1819 op 1820, nog aanmerkelijker moet wezen. — Ter bestrijking dezer sommen zijn geheven, onder andere, in 1818, 9,250,000 en in 1819, 8,860,000 ponden; welk jaarlijksch overschot van omtrent een millioen viermaal honderd duizend ponden tot andere einden is gebruikt.

den 25sten juli 1820.

In de zitting der Lords van gisteren is weder eene petitie der Koningin ontvangen, behelzende hetgeen volgt:

Aan de Lords enz.

De Koningin heeft met leedwezen vernomen, dat de Kamer der Lords geraden geoordeeld heeft, haar aanzoek om eene lijst der getuigen, die ter ondersteuning der bill van degradatie en echtscheiding onderzocht zullen worden, van de hand te wijzen; latende dus Hare Majesteit en derzelver regtsraden in volstrekte onwetendheid ten aanzien van tijd en plaats, tot welke de beschuldigingen betrekking hebben, of aangaande de personen, door wier getuigenis men voornemens is, het in de bill aangevoerde te ondersschragen.

„ H. M. onderwerpt thans aan de Kamer der Lords, dat eene aanduiding der plaats of plaatsen, waar de misdadige bedrijven beweerd worden gepleegd te zijn, onverwijld aan Harer Majesteits procureur-generaal behoorde medegedeeld te worden; want worde dit geweigerd, zoo zal het onmogelijk zijn, zich tot het weerleggen der beschuldiging gereed te maken, of voorafgaande maatregelen ter verkrijging van getuigen tot verdediging tegen de bezwaren te nemen, zonder van alle plaatsen, welke H. M. in de laatstverloopene zes jaren bezocht heeft, alle getuigen te doen overkomen, die slechts in het geringste gelegenheid gehad hebben, Harer Majesteits gedrag gade te slaan.

„ H. M. vordert verder, ter ondersteuning van dit haar aanzoek, bij monde van haren regtsraad en agent, voor uwer Lordschaps balie gehoord te worden."

Lord *Erskine*, *Holland* en *King* spraken voor de begeerte der Koningin en deden gevoelen, dat de grond van haar verlangen, de gelegenheid namelijk om tegengetuigen te kunnen ontbieden, wettig zijnde en haar door niemand kunnende onthouden worden, het tot de doeleinden der geregtigheid geschikter ware, haar die gelegenheid reeds nu te verschaffen, dan een langdurig tijdverloop tusschen beschuldiging en verdediging te stellen, en dat erger was en hunne Lordschappen aan het verwijt van partijdigheid kon blootstellen, H. M. van de mogelijkheid te berooven, om de getuigen tegen haar aan de ondervraging harer regtsverdedigers te onderwerpen (*to crossexamine the witnesses*); Lord *Holland* merkte inzonderheid aan, dat in dit geval, waarin men gedurig gelijkvormigheid met vroegere handelingen inriep, als de rigtsnoer van het geen de Kamer kon en behoorde te doen, eene groote ongelijkvormigheid plaats had met andere gevallen, waarbij door hunne Lordschappen de volledigste mededeeling gegeven was van de bronnen, waar uit de beschuldigingen geput waren. Hij erkende dat hunne Lordschappen zich in eenen moeijelijken toestand bevonden; want besloot men in het aanzoek der Koningin te bewilligen, wie zou dan de verlangde ophelderingen moeten geven, het geheim committé of wie anders; doch dit was een gevolg van den verkeerden gang, dien men de zaak had laten nemen, en men zou dezelfde zwarigheid bij de opening van het proces ondervinden. De Lord kanselier sprak tegen het verzoek, en grondde zich voornamelijk op de afwijking, welke eene verleening van hetzelve, op alle parlements- en regtsgebruiken zijn zou. De Graaf *van Liverpool* erkende, dat het tegenwoordig geval er een was, waarin men de beschuldigde op alle mogelijke wijzen in hare verdediging behoorde te begunstigen, en zulks zou ook geschieden, want in geene gewone regtszaak genoot de verweerder het voordeel van een verwijl tusschen beschuldiging en verdediging; doch behalve dit oordeelde hij de kamer niet geregtigd er een te geven. Hare regtsbebruiken en regtsoefening verschilden in sommige opzigten van die der gewone regtbanken, doch voor- en nadeel woog elkander daar in vrij gelijkelijk op. Graaf *Bathurst* voegde nog bij deze bedenkingen, dat, bijaldien H. M. op den ter inlevering der beschuldigingen bepaalden 17den augustus voortgang aan hare verdediging wilde geven, zelfs bij het inwilligen van haar verzoek, de tusschentijd te kort zou zijn, en dat aan den anderen kant, wanneer zij van het verwijl, hetwelk haar verleend zou worden, gebruik dacht te maken, eene vroegere aanduiding van plaatsen overbodig was. Lord *Erskine* merkte nog aan, dat de beslissing, welk belang H. M. bij de inwilliging van haar verzoek kon hebben, niet aan hunne Lordschappen maar aan de Koningin zelve toekwam, en dat de Kamer alleen te oordeelen had, of die verleening eenige onregtvaardigheid of onbehoorlijkheid met zich zou brengen. Bij de hierop gevolgde stemming werd de petitie, met 37 tegen 19 stemmen, van de hand gewezen.

Bij de gemeenten, in welke kamer alle verhandelingen omtrent de beschuldigingen tegen de Koningin zijn opgeschort, is hare zaak op denzelfden dag echter ter sprake gekomen, door de aankondiging eener motie van den Heer *Wetherell*. Het doel derzelve zal zijn, den koninglijken procureur te gelasten een crimineel proces aanhangig te maken tegen den eigenaar en schrijver van *Flindel's Western Luminary*, een te Exeter uitkomend blad, als behelst hebbende het volgend ergerlijk libel tegen H. M. „ Zal eene vrouw, die zoo openlijk niet minder aan Bacchus overgegeven is dan aan Venus, zal zulk eene vrouw die, wanneer zij haar op onze straten vond, naar het tuchthuis gezonden en gegeesseld zou worden, voorgesteld worden in het licht eener lijdende onschuld?" De aangekondigde motie moet heden ingebragt worden.

Ridder *Vassali* is ll. zaturdag naar het vaste land vertrokken, naar men gelooft met de zending om getuigen voor de Koningin uit Italie met zich te brengen.

Tot nog toe bezit de regering geene tijding van de expeditie, onder bevel van Luitenant *Parry* gezonden om eenen noordwestelijken doortogt naar de stille zuid-zee te zoeken. Er schijnen echter sterke gronden om te vermoeden, dat die bevelhebber inderdaad eenen doortogt gevonden heeft, langs het kanaal van Sir *James Lancaster*. Alle de berigten van de expeditie hebben opgehouden, sedert, in den verledenen jare, de *Hecla* en de *Griper* op eene dagreize afstand van den mond diens kanaals gezien zijn. Men weet dat Luitenant *Parry*, volgens zijne instructiën, in de eerste plaats die ruime opening onderzoeken moest, en indien hij door eenige hinderpaal in het voortzetten zijner reize verhinderd wierd, naar de Baffins baai moest terugkeeren, om volgens met de uiterste zorgvuldigheid de geheele kust, en voornamelijk de kanalen van Alderman *Jones* en Sir *Thomas Smith*, op te nemen. Verscheidene Walvischvangers zijn tot op een groote afstand noordwaards van Lancasters-kanaal opgezeild, langen tijd nadat men onderstellen moest dat Luitenant *Parry*, bijaldien hij eenige verhindering ontmoet had, in dat gedeelte der baai teruggekomen zou zijn. Men leid hier dan uit af, dat hij in zijn oogmerk geslaagd is.

Men meld uit Genua van den 13den, dat het bestand tusschen Toskane en Algiers den 5den Juli geëindigd en niet hernieuwd zijnde, het algerijnsch eskader, volgens brieven uit Livorno, reeds twee vaartuigen, onder toskaansche vlag, heeft vermeesterd en dat men zeer ongerust was voor de koraalvisschers op de afrikaansche kust. Volgens berigten uit Gibralter is het nederlandsch en amerikaansch eskader van daar gezeild, met oogmerk, om de algerijnsche schepen op te zoeken.

LONDEN, *den 28 juli.*

Dezer dagen is van stapel geloopen de *Trafalgar*, geboord voor 96 stukken en 10: 32 ponds karonnades, dit schip is geheel gebouwd naar de wijze van Seppings, als hebbende ijzeren knieën en de planken van de binnenhuid in eene schuinsche rigting geplaatst.

Er zijn Amerikaansche dagbladen ontvangen tot den 28sten juni ingesloten. Het contrakt tot eene leening van twee millioenen tegen 6 pCt. is den 21sten te Washington gesloten, en het aanbod van de bank der Vereenigde Staten, te weten 2 pCt. premie over het geheel der leening, aangenomen. Het geheel van het boven pari aangebodene was nabij de zes millioen. Het fregat *Constellation*, tot eene driejarige zeereis uitgerust, moet, naar men gelooft, in de Stille Zuid-zee kruisen. Er wordt, naar een zeer uitgebreid plan, aan het statistiek rapport of volkstelling binnen de Vereenigde Staten gearbeid, welke telling, krachtens eene wet van het Congres, alle tien jaren geschieden moet. De laatste telling had in 1810 plaats gehad. Den 26sten juni heeft een geweldige brand een derde deel der stad Troy, hoofdplaats van het land van Renselaer, en zes mijlen boven Albanij gelegen, in de assche gelegd; 120 gebouwen zijn vernield, waar onder de fraaiste woonhuizen der stad; de schade wordt op een millioen dollars berekend. Te St. Augustijn, in Oooster-Florida, is den 22en juni onder de spaansche soldaten een opstand uitgebarsten, veroorzaakt doordien een officier van het regement Mallaga zich veroorloofd had, een soldaat van dat van Katalonie te slaan; een deel der Katalanen is naar de Vereenigde Staten gedeserteerd. De president *Boyer* heeft naar de Vereenigde Staten eene uitnoodiging gezonden, waar in hij verzoekt, de vrije negers, liever dan dezelve, ter vorming van koloniën, naar het afgelegene Afrika te zenden, naar zijn gedeelte van het eiland Haïti over te brengen; Ook heeft zich een met dit oogmerk te Haïti gevormd gezelschap, tot hetzelfde einde, bij adres, aan alle de vrije lieden van de kleur in Noord-Amerika gewend.

(*Amsterd. Courant.*)

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, *den 25 Juli.*

Z. M. schip van oorlog *Wassenaar*, voerende de vlag van den S. b. N. Ruysch, de fregatten *Diana* en *de Rijn*, en de korvet *de Lijnx*, zijn den 29 Juni uit Gibralter naar de Middellandsche Zee gezeild. Zij werden verzeld door de Amerikaansche oorlogssloep *Peacock* en de oorlogsbrik *Shark*.

AMSTERDAM, *den 2 aug.*

Op den 26sten en 27sten der vorige maand, werd, hier ter stede, DE ZESDE ALGEMEENE VERGADERING *van het Nederlandsche Bijbel-Genootschap* gehouden, onder voorzitting van den Hoog Edel Gestrengen Heer *van Tets van Goudriaan*. De goede tijdingen, die men gehoord heeft, de besluiten die er genomen zijn, en de meer en meer opwakkerende ijver, om het Koningrijk van Christus, door de Goddelijke schriften, overal uit te breiden, zoo wel als de band van eendragt, die alle de afdeelingen onderling tot één doel verbindt, en de geest der liefde, die ook deze vergadering bestuurde, zijn zoo vele bewijzen van den Goddelijken zegen op het werk des Genootschaps, aan hetwelk, ook uit aanmerking van de meerdere gelegenheden, die zich opdoen, om in onze verafgelegene bezittingen nut te kunnen stichten, men hoopt en vertrouwt, dat de inwoners van *Nederland*, hetwelk de weldaden van het Evangelie zoo rijkelijk ondervindt, meer en meer hartelijk deel zullen nemen, en dus aan de voortduring van Gods vrije en onderscheidende liefde met dankbaarheid beantwoorden.

(*Amsterd. Courant.*)

ROTTERDAM, *den 2 augustus.*

Directeuren van den Levantschen handel en navigatie in de Middellandsche zee, te Amsterdam, hebben bekend gemaakt, dat zij van Zijner Majesteits Chargé d'Affaires bij de verbe-

vene Porte, den heer ridder *Caspard van Tessa*, berigt bekomen hebben, dat het hem eindelijk gelukt is, voor de Nederlandsche vlag de vrije doorvaart naar de zwarte zee te verkrijgen.

(*Rotterd. Courant.*)

GRONINGEN, *den 27sten juli.*

Gisteren namiddag had hier wederom het gewone jaarlijksche examen van het instituut ter onderwijzing van Doofstommen, hetwelk nu 30 jaren een der sieraden dezer stad is, in de Nieuwekerk plaats. Een aantal van 103 kweekelingen, op wier gelaat het vergenoegen zich duidelijk deed opmerken, legde wederom, door de tentoonspreiding van gemaakte vorderingen, het schoonste getuigenis daar van af, in tegenwoordigheid van een buitengemeen groot aantal aanschouwers, zoowel ingezetenen als vreemdelingen.

De verdienstelijke instituteur en hoogleeraar *Guyot* opende deze plegtigheid door eene treffende aanspraak aan de heeren hoofd-directeuren en contribuerende leden, zoowel binnen als buiten deze provincie woonachtig; en de verdere tegenwoordig zijnde aanschouwers, waarin dezelve verslag deed van den bloeijenden staat van het instituut, hetwelk nu over de 100 kweekelingen bevatte en eerlang door nog een aantal van ruim 30 vermeerderd zou worden; verder betoogde de hoogleeraar daarin, hoe hij zijne kweekelingen door het onderwijs tot nuttige leden der maatschappij vormde, hun, van het begin af aan, tot het onderwijs in den godsdienst opleidende: welk onderwijs alle woensdagen, des morgens ten elf ure, door het houden van publieke les, aan het instituut zelf, door een ieder kan worden bijgewoond.

Daarna ging men over tot het examen der kweekelingen, welke aan twee tafels, die naast elkander stonden, zaten, en in twee klassen verdeeld waren, die nu hare schriften, van klasse tot klasse vertoonden, en aan de aanwezigen ter beschouwing overgaven. Vervolgens werden door de kweekelingen proeven gegeven van hunne vorderingen in de teekenkunst, als: 1.) kleinen met potlood; 2.) kleine koppen; en 3.) de groote stukken, die meestal zeer fraai waren. Dit afgeloopen zijnde, liet men de leerlingen allen te gelijk de grondklanken spreken, eenigen in woorden en anderen lezen; voorts wendde men zich tot de zwarte borden en liet de kweekelingen het daarop geschrevene in woorden wijzen en opschrijven: dit geschiedde in de taal der teekenen of gebaarden en vooral in de onderste klasse. Nu werden er vragen aan de kweekelingen gedaan en wel voornamelijk aan de bovenste klasse, die zich bepaalden: 1.) over het rekenen; 2.) over de taalkunde; 3.) over de aardrijkskunde; 4.) over de algemeene geschiedenis; 5.) over de vaderlandsche geschiedenis; 6.) over de bijbelsche geschiedenis; 7.) over de natuurlijke geschiedenis; 8.) over de zedekunde; en 9.) over den godsdienst; welke vragen door hen zeer juist en welgepast beantwoord werden, wordende sommige antwoorden door de adjuncten van den instituteur overluid voorgelezen. Verder zijn de eigen gemaakte opstellen der kweekelingen aan de aanschouwers rondgedeeld, die zeer wel gesteld en fraai geschreven waren.

(*Amsterd. Courant.*)

BRUSSEL, *den 23sten juli 1820.*

De Hertog *de Cambacérès* is heden morgen naar Parijs vertrokken.

BRUSSEL *den 27sten Juli.*

Men meld van de fransche grenzen, dat de partij der zoogenaamde Ultra's in Parijs hare hoop te kennen geeft, dat het voorgevallene in Napels de tusschenkomst van Frankrijk en andere Mogendheden ten gevolge zal hebben; van daar welligt de geruchten, dat reeds eenige troepen, in de noordelijke departementen gestationneerd, last zouden hebben, om naar de zuidoostelijke grenzen des rijks te marcheren, doch den 25sten had men in Rijssel, onder andere, nog geene dergelijke bevelen vernomen. Het ontbreekt voorts niet aan geruchten, dat de omwenteling reeds tot den kerkelijken staat, Lombardijen en Piëmont zoude zijn doorgedrongen; deze geruchten vinden echter voor als nog geen geloof. Men spreekt intusschen bij voortduring van een geest van misnoegen, welke in geheel Italie wordt bespeurd. Volgens een particulieren brief uit Milaan van den 13den zoude het gouvernement verscheidene personen, behoorende tot een geheim genootschap, hebben doen vatten. In dit genootschap telde men vele officieren, welke te voren hadden gediend, en thans door Piëmont waren verspreid; men bewaakte alzoo de gemeenschap van gezegdland met Lombardijen ten naauwkeurigste.

DUITSCHLAND.

HAMBURG, *den 21 juli.*

Brieven van Kassel, van eene versche dagteekening, behelzen het volgende:

„Ingevolge eene nieuwe verordening, door onze regering uitgevaardigd, moeten alle fabrijkwaren, om in Keur-Hessen in- en doorgevoerd te mogen worden, van certificaten verzeld wezen, aantoonende, dat dezelve niet van pruissischen oorsprong zijn. Voor de manufacturen worden zoodanige bewijzen niet gevorderd, doch derzelver kwaliteit moet aangegeven worden, of het garen- of katoenenstoffen, enz. zijn. Ingevolge de voormelde verordening zijn reeds verscheiden waren aangehouden, welke niet, dan op productie van de invoege voormeld vereischte certificaten, vrij te bekomen zijn."

(*Staats Courant.*)

KOPPENHAGEN, *den 18 juli.*

Onze beroemde *Oersted* heeft een middel ontdekt, waardoor hij, door de electrieke krachten in derzelver galvanischen vorm, magnetische werkingen kan voortbrengen. Het daartoe gebezigde galvanische apparatus is zoo werkzaam; dat het een zesduimig ijzerdraad van $\frac{1}{16}$ duim dikte smelt. De proeven hebben aangetoond, dat de electrieke krachten groote veranderingen in de metalen voortbrengen en aanmerkelijk op de magneetnaald werken kunnen, welke daardoor tot 60 gr. toe verschilt. Deze werkingen schijnen tot hiertoe geheel onbekende wetten van het magnetismus aan te kondigen. De proeven worden thans door hem met ijver voortgezet.

(*Amsterd. Courant.*)

BERLIJN, *den 11den juli.*

De Koning heeft, even vóór zijn vertrek naar Boheme, een' bestuurenden raad, door den Baron *van Hardenberg* voorgezeten, gehouden, om op nieuw over den financiëlen staat der monarchie te raadplegen. De Koning heeft er door den kanselier zijne begeerte te kennen gegeven, dat men in de staatsbehoeften door bezparingen van allerlei aard behoorde te voorzien, veeleer dan nieuwe belastingen in te voeren. Naar het voornemen des Souvereins, is het budget van jaarlijksche uitgaven onherroepelijk op 52 millioenen Pruissische thalers (ruim 94 millioenen guldens) vastgesteld, en die som mag onder geen voorwendsel vermeerderd worden. Voor die gevallen, dat men de openbare uitgaven, door bezparingen van allerlei aard, niet genoegzaam zou kunnen verminderen, heeft de Koning de daarstelling van eene belasting, onder den naam van, personele belasting bij klassen, en eene andere, op de nijverheid te ligten, goedgekeurd, ten einde in financiele ongelegenheden een zoo spoedig werkend als zeker hulpmiddel toe te brengen; de heer *van Vincke*, zegt men, heeft de *staatkundige vrijverklaring* der gemeenten voorgesteld. De heer *van Humboldt*, nog steeds van de staatszaken verwijderd, heeft die raadsvergadering, waarin de belangen des volks behandeld worden, niet bijgewoond. Men verzekert, dat het Gouvernement het in werking brengen van verscheiden maatregelen, betreffende de te doene bezparingen in de openbare uitgaven tot het tijdstip van de bijeenkomst der Staten heeft uitgesteld, ten einde het ontwerp daarvan aan hunne bekrachtiging voor te leggen. De genen, welke den financiëlen staat van Pruissen grondig kennen, beschouwen het doen eener geldleening als onvermijdelijk, om daardoor verscheiden aanmerkelijke achterstallen te dekken, tot welker bestrijding de loopende inkomsten des Koningrijks niet voldoende zijn. Nu bestaat er een koninklijk decreet van het begin dezes jaars, krachtens hetwelk er, zonder de toestemming der Staten, geene nieuwe leening mag gedaan worden; het wordt dus dringend voor Pruissen, eenig constitutioneel stelsel aan te nemen.

De partij, die men de Mecklenburgsche noemt, aan welker hoofd de Hertog *Karel van Mecklenburg*, kommandant en chef der koninklijke garde benevens de heer *von Schuckman*, minister van binnenlandsche zaken, zijn, heeft steeds hetzelfde crediet en denzelfden invloed. Die partij raadt sedert eenigen tijd zelf het daarstellen van Staten-vergaderingen aan, met raadplegende stem in alle zoodanige zaken, welke het Gouvernement zal noodig oordeelen aan dezelve te onderwerpen. Deze lieden gelooven, dat die daarstelling den mond zoude sluiten aan allen, die een constitutioneel sijstema zoo nadrukkelijk vorderen. Hoe het ook zij, het schijnt wel beslist, dat wij eene vertegenwoordiging van verscheiden standen der maatschappij zullen hebben, en alomme waar de adel zijne voorregten nog heeft, (en hij heeft die in alle de provinciën, behalve die van den linker Rijn-oever,) zal hij zijne bijzondere vertegenwoordigers hebben. De provinciale staten alomme daargesteld zijnde, zal men tot het aanstellen van de staten der monarchij overgaan. Er is geen twijfel meer, dat het sijsthema der twee kamers aangenomen worde. De vorsten van het koninklijk huis, de hoofden der familiën van Prinsen, graven, gemediatiseerde barons, verscheiden leden van den hoogen adeldom des lands, als ook de openbare ambtenaren en militaire hoofden, welke de Koning zal aanduiden, zullen het hoogerhuis of kamer der pairs uitmaken. De tweede kamer zal bestaan uit een bepaald getal afgevaardigden, onder de leden der voornaamste staten te benoemen.

Men denkt dat den 3den augustus, verjaardag der geboorte van onzen Souverein, (gelijk men dit reeds voor eenigen tijd gezegd heeft.) het Gouvernement zijne gevoelens opzigtelijk de in 1815 beloofde constitutie zal bekend maken.

(*Amsterd. Courant.*)

STUTTGARDT, *den 20 juli.*

Een groot aantal lieden dezer stad een ontwerp gevormd hebbende, ter oprigting van een genootschap, om de nationale nijverheid te hulp te komen, hebben daaromtrent den 8 dezer het volgend door hen onderteekend besluit bekend gemaakt:

„Overwegende, dat verscheiden vreemde staten hunne markten sluiten voor fabrijk goederen en ruwe voortbrengselen van Duitschland; dat integendeel de vreemdelingen alle de markten van Duitschland met hunne koopwaren overstroomen, en daar door de Duitsche nijverheid tot in deszelfs geringste takken verlamt; dat zulks de ondergang der nijvere klassen, die der landbouwers, eigenaars van kudden, renteniers, staatsbeambten, in één woord, die van het geheele volk, onvermijdelijk na zich moet slepen;

„In de overtuiging, dat, om perk te stellen aan de weelde der voortbrengselen van vreemde fabrijken, en de algemeene verarming des lands voor te komen, geene andere bron aan de Duitschers overblijft, dan hun vertier tot de voortbrengselen des lands te beperken; en dat het zoo wel de pligt als het belang is voor iederen burger van den Duitschen staat, zoo veel als van hem afhangt, bij te dragen, om voor de Gouvernementen de aanwending van dit heilzaam middel gemakkelijk te maken;

„Overwegende; eindelijk, dat de Gouvernementen, welke zich vereenigd hebben om de bronnen van bestaan van Duitschland te behouden, in hunne prijzenswaardige oogmerken zullen versterkt worden; door het zien hoe de geheele natie, en bijzonder de verbruikers, doordrongen zijn van de noodzakelijkheid dezer maatregelen, hebben de ondergeteekenden na volgende besluiten gearresteerd:

Art. 1. „Elk ondergeteekende verbindt zich, op zijn woord van eer, om voortaan voor zich en zijne onderhoorigen, de kleedingstukken of andere noodwendigheden van de fabrijk-goederen des lands te nemen, en daarenboven, zoo veel het in zijn vermogen is, bij te dragen, ten einde zijne medeburgers dezelfde ondersteuning aan de nationale nijverheid geven;

2. „In de rangschikking der inlandsche producten zijn de zulke begrepen, welke hunnen oorsprong hebben uit de staten van Beijeren, Wurtemberg, Baden, Hessen-Darmstad, het Hertogelijk Saxen, de Vorstendommen van Reuss, dat is te zeggen, van de staten, welke zich vereenigd hebben om gemeenschappelijk handel-maatregelen te nemen, en die der andere staten, welke zich nog bij hun willen voegen.

3. „De verdere bepalingen en reglementen, betrekkelijk het merk der koopwaren, en bijzonder ten opzigte der maatregelen, bestemd om het genootschap tot deszelfs doel te doen geraken, zijn aan de besluiten van deszelfs algemeene vergadering voorbehouden.

4. „De leden, onder de eerste ondergeteekenden opgegeven, zijn gelast die besluiten daar te stellen en het genootschap te organiseren.

5. „De meest mogelijkste publiciteit zal in de dagbladen gegeven worden aan de tegenwoordige instellingen, van welke het aan de algemeene vergadering voorbehouden is, dezelve te wijzigen en te verbeteren, en de inwoners van alle de landen van het Zuidelijk Duitschland, leden van het handelgenootschap, worden dringend uitgenoodigd om dusdanige genootschappen te vestigen, kunnende het voorgestelde doel niet anders bereikt worden, dan door de medewerking der pogingen, welke men tot dat einde van alle kanten zal aanwenden."

(*Rotterd. Courant.*)

DILLINGEN, *den 8sten juli 1820.*

De inwoners dezer streken worden tegenwoordig sterker dan ooit, aangezet om hun vaderland te verlaten en zich naar Rusland te begeven. Verscheiden werwers loopen met uitnoodigings-brieven van den bekenden *Lindl*, voormaligen leeraar te Gundremmingen, thans in Rusland aangesteld, rond, en zoeken de inwoners over te halen, om eene nieuwe Duitsche kolonie nabij Odessa op te rigten. Reeds heeft een aanmerkelijk aantal bewoners, als aanhangers van *Lindl*, zoo uit deze omstreken als uit het aangrenzende Wurtemberg, zich schriftelijk verbonden om hunne haardsteden te verlaten, en werkelijk zijn koopcontracten wegens hunne roerende en onroerende goederen gesloten geworden.

[*Amsterdamsche Courant.*

FRANKFORT, *den 17 juli.*

Den 16 juli ll. heeft men te Weenen berigt ontvangen van het voorgevallene te Napels. De staats-minister Vorst Metternich heeft zich dadelijk naar Persenburg, bij Z. M. den Keizer, be-

geven. Het schijnt, dat deze gebeurtenissen eenigen nadeeligen invloed hebben gehad op de prijzen der oostenrijksche fondsen.

FRANKFORT den 23sten Juli.

Men heeft in Berlijn eene ordonnantie van politie uitgevaardigd, waarbij alle zamenscholingen op de straten worden verboden. Deze ordonnantie heeft aanleiding gegeven tot verschillende geruchten; doch volgens bijzondere berigten uit Berlijn, door onderscheidene duitsche dagbladen medegedeeld, is zij veroorzaakt geworden door het navolgend voorval. „Drie handwerksgezellen, welke door het gebruik van sterken drank verhit waren, kregen ongenoegen met hunnen waard wegens gebroken glazen. Deze riep de wacht te hulp, welke dan ook de onrustigen in bewaring nam. Inmiddels waren er, daar het een feestdag was, vele personen bijeen gekomen, welke met de schildwacht voor het wachthuis in oneenigheid geraakten. Van woorden kwam het tot daden; de menigte werd steeds grooter en de soldaten riepen de wacht van het paleis te hulp. De generaals *Tauenzien* en *Branchitz* poogden te vergeefs de gemoederen te bezadigen; men was eindelijk genoodzaakt de gendsarmes van de garde te paard te doen aanrukken, welke de menigte verdreven. Verscheidene zijn gekwest, doch gelukkig is niemand om 't leven geraakt."

Men meldt uit Darmstad, dat de verschillen wegens de grondwet, nog niet geheel en al zijn bijgelegd. Het ministerie heeft de demissie van de protesterende leden niet aangenomen, met uitzondering alleen van den raadsheer van het hof van appèl, Höpfner, welke echter bij de tweede keuze door de kiezers van Darmstadt, welke hij vertegenwoordigde, op nieuw is benoemd geworden. Het ministerie heeft echter deze keuze als niet geldende beschouwd, en de kiezers ten derden male opgeroepen; doch deze hebben, bij meerderheid, besloten, om hunne bezwaren aan den groot-hertog zelven voortedragen. In het geschrift, tot dat einde opgemaakt, verzoeken zij op de eerbiedigste wijze, dat, daar zij zich vleijen zoo goede onderdanen te zijn, als de naburige Badenschen en Wurtembergers, Z. K. H. hen ook, in de grondwet van den staat, met hetzelfde vertrouwen vereere, 't welk deze onderdanen van hunnen Souverein genieten. Ten hove gekomen, zijn echter de kiezers niet in tegenwoordigheid des Hertogs toegelaten. Zij hebben niettemin betuigd, geene andere keuze te zullen doen. In de kamer wordt thans beraadslaagd, of zij, niettegenstaande het aantal aanwezige leden geene twee derden van het geheel uitmaakt, de beraadslagingen kan voortzetten. Daar de zitting geenzins in 't openbaar wordt gehouden, is de uitslag niet bekend; doch men meent, dat de beraadslagingen niet zullen worden gestaakt. De protesterende en terug gekeerde gedeputeerden zijn in hunne gemeenten met geestdrift ontvangen; het ministerie heeft verklaard zich met dezelve in geene onderhandelingen te willen inlaten, doch hun aangemaand, om den gevorderden eed afteleggen, 't geen zij echter bij voortduring weigeren.

WEENEN, den 19 juli.

De tijding der omwenteling te Napels, gisteren door een buitengewonen koerier hier aangebragt, heeft hier den levendigsten indruk gemaakt. De heer Graaf *van Nugent* is naar Rome gevlugt, en men verzekert, dat verscheidene buitengewone koeriers van onze regering dezen avond naar Italie vertrokken zijn. Men heeft hier geenen twijfel of het slagen van den opstand tegen de Napelsche *Bourbons* met eene gewigtige uitwerking op den staat onzer bezittingen in Italie hebben; en ieder is het eens in het denkbeeld, dat ons hof in deze zaak onverwijld zeer krachtige maatregelen zal nemen. Het geen zonderling voorkomt, is, dat de gebeurtenis reeds den eersten juli, dat is te zeggen eer zij nog voorviel, bij eenige personen alhier bekend was. Deswege ondervraagd zijnde, hebben zij geantwoord, dat zij daarvan, in brieven uit Parijs, vooruit verwittigd waren.

Het fregat *Keizerin Karolina*, gecommandeerd door den luitenant der Oostenrijksche marine *Göltl*, een zeer verdienstelijk officier geboortig van Grätz, zal binnen weinige dagen van Triest naar Kanton onder zeil gaan, met eene lading kwikzilver. Het is de eerste handelspeculatie, die Oostenrijk immer op China gedaan heeft. Tevens zal dit fregat aan boord nemen den Baron *Bartholomeus Stürmer*, die als gevolmagtigd minister Zijner Majesteit naar Rio Janeiro vertrekt, gelijk mede den heer *van Watts* die tot consul-generaal van Oostenrijk in China benoemd is.

(*Amsterdamsche Courant.*)

ZWEDEN.

STOKHOLM, den 11 juli.

De heer *St. George*, Engelsche zaakgelastigde alhier, heeft, na de aankomst van eenen koerier van Londen op verleden vrijdag, het besluit genomen, om zich naar Z. M. onzen Koning te begeven, en is ook reeds gisteren naar Noorwegen afgereisd.

De liquidatie tusschen de Zweedsche Regering en het Groothertogdom Finland, welke van het tijdpunt afkomstig is, hetwelk derzelver staatkundige afscheiding voorafging, en tot nu toe geschorst was, is weder aangevangen. De stukken, welke de onderhandelingen deswege ten grondslag zullen dienen, zijn reeds overgegeven, en alles duidt aan, dat dit laatste belangrijke punt van regeling tusschen beide de Hoven, tot wederzijdsch genoegen der beide belanghebbende partijen, zal beslist worden, even als zulks met alle vroegere onderhandelingen van dezen aard heeft plaats gehad.

MENGELINGEN.

Nieuw jaar 1821.

Als men bij het begin van een nieuw jaar den sluijer der toekomst een weinig van de volgende twaalf maanden konde opligten, om de aanstaande gebeurtenissen in de geboorte te beschouwen, zoude dit, wat men ook tegen het zien in de toekomst der andere menschenkinderen zeggen moge, ten minste voor den Courantier veel gewonnen zijn. Hij zoude dan, onder anderen, bewaard blijven van in zijne oordeelvellingen zich zoo dikwijls bedrogen te zien; treurig noodlot, dat veelal de Engelsche, Fransche en Amerikaansche dagbladschrijvers treft, die door de magt der openlijke meening gedwongen, niet alleen de naakte gebeurtenissen verhalen, maar dezelven meest altoos, zoo als men in den bureaustijl zegt, *met redenen omkleed*, opdisschen moeten.

De redacteur der Bataviasche Courant behoeft wel is waar dienaangaande geene vrees te toonen, daar hij op het voetspoor zijner vaderlandsche broederen, daadzaken (*hieronder zijn advertentien uitdrukkelijk medegerekend*) en geene oordeelvellingen, veel minder prophetien levert, waartoe hij ook bij gebrek aan eer deel en omgang met geesten, niet wel in staat zoude zijn; evenwel zoude een weinigje van den geest der groote voorbeelden van Londen en Parijs, ook voor den Bataviaschen Courantier, niet onaardig staan, al ware het dan ook maar een weinigje van den waarzeggenden geest.

Hij konde dan, om hier eenige voorbeelden te geven, in een overzigt van den staatkundigen toestand der volkeren in het begin van 1820, gezegd hebben. "In Spanje ziet het voor als nog zeer donker uit, dan wij hebben reden te hopen, dat dit land spoedig, als door den slag eener toverroede, *geillumineerd* zal worden;" en in 1821: "Duitschland gelijkt op de doos van Pandora; het is te denken, dat men te Weenen eenen goeden deksel zal vervaardigd hebben, of nog beter, eenige deksels tot *waarloo*, wij vrezen echter dat door noodlottige toevallen de doos zal verbrijzeld worden, *door* of *bij* het opleggen van den deksel en vaarwel dan — — rust der wereld."

Zulke dingen *staan* zeer fraai in eene Courant en brengen dezelve in tel; het getal der inteekenaren vermeerdert en gelijk de roem van eenen veldheer wast door de heldendaden zijner troepen, zoo verheft zich ook de roem van den Courantier, die zijne letters in zulk eene prophetische orde weet te scharen. Maar, men zoeke dit toch niet zoo nabij de linie, en gebruike te Batavia toegevendheid met den Courantier die immers even zoo wel als de - - - - anderen, door *het klimaat van de lucht* (zoo als *Jan maat* zegt) aangetast wordt. Men zij toch niet zoo veelvorderend als de heer van - - - dle laatstelijk *meende*, dat de dr —— den *krantenman* halen moest, om dat hij altoos *in commissie* loog, verstaande daaronder uittreksels uit Staats- Haarlemsche en andere Couranten, en nooit *op eigen rekening*, meenende daaronder berigten uit deze gewesten.

Men zal zich dan maar op Java moeten vergenoegen het nieuwe jaar 1821 intetreden, met eenen *index* der gebeurtenissen van het afgeloopen jaar, voor zoo verre die thans ter kennis van den redacteur zijn gekomen, zonder dat deze echter stiptelijk den leiddraad der Bataviasche Courant volgen zal.

Dan ter zake, opdat de voorrede niet grooter worde als het werk en niet naar eene Bataviasche heerenhuizinge beginne te gelijken, die veelal uit niet veel meer bestaat dan uit voor- en achtergallerijen, en waar de familie en gasten in de bijgebouwen wonen.

Het jaar 1820 is voor ons een *nat jaar* geweest. *Ongelukkig* kan men het niet noemen, want is de aanmaak van zout mislukt en de padie oogst niet van de voordeeligste geweest, toch heeft er geen eigenlijk gebrek bestaan aan deze eerste behoeften des levens. Voor aanstekende ziekten, die nabij ons zoo geducht geheerscht hebben, heeft ons de voorzienigheid bewaard en behalve het woeden van den vuurspuwenden berg te Banda, heeft geen buitengewoon toeval eenigen hinder aan land en volk toegebragt. Niettegenstaande de algemeene stremming van den koophandel in bijna alle landen, kan men zeggen, dat die van Java aangewakkerd is, en zoo de koffij tuinen in dit jaar al niet aan de verwachting hebben beantwoord, heeft daarentegen het suiker product aanzienlijke uitbreiding ondergaan. De algemeene nijverheid en welvaart vermeerderen van jaar tot jaar, waarvan de verbazende rijzing van alle pachten, bijzonderlijk die welke met het binnenlandsche vertier in betrekking staan, tot een bewijs strekt.

De tegenspoeden van het door ramp op ramp geteisterde Mauritius zijn dit jaar nog door de Cholera Morbus vermeerderd geworden. Moge de meer vrijgemaakte handel en de terugkomst van eenen gebieder (den heer *Farquhar*) wiens deugden bij de kolonisten hoog geschat worden, er toe bijdragen om de wonden van dit ongelukkige eiland te heelen.

Onze zusterkolonie aan de Kaap de Goede Hoop, heeft buiten de gewone en misschien onvermijdelijke geschillen met de Kaffers, dit jaar (voor zoo ver wij weten) in rust doorgebragt. Buitengewone pogingen zijn en worden aldaar aangewend om de Engelsche bevolking te vermeerderen. De toeland van Engeland heeft dit, reeds vroeger door Britsche staatsmannen gekoesterde plan, ten uitvoer helpen brengen, waarvan de goede uitslag ten minste twijfelachtig blijft, door de geaardheid van den grond van Afrika's zuidhoek, welke geen groote bevolking schijnt toetelaten, en de onvriendelijkheid der natuur omtrent derzelfs kusten, waar geen eenige goede haven aantetreffen is.

Van de bezittingen der Portugezen aan de Oost- kust van Afrika hebben wij gedurende dit jaar generhande berigten ontvangen. De pogingen der Engelschen om op *Madagascar* meer vasten voet te krijgen, schijnen met geen goed gevolg bekroond te worden.

De onmetelijke bezittingen der Engelsch-Oost-Indische Maatschappij zijn, hoewel gedurende dit jaar bijna op alle punten door de Cholera Morbus aangetast, echter bevrijd gebleven van den grooten ramp des oorlogs. De regering aldaar heeft tot haren roem de tuchtiging der zeeroovers in den Golf van Perzie ondernomen.

Van alle de groote rijken aan deze zijde van den Ganges, is luttel of niets gedurende dit jaar ter onzer kennis gekomen. Overal schijnt echter een middelijke, of wel terug gekaatste invloed van Europische beschaving plaats te vinden, en hoe weinig dit dan ook zijn moge en uit welke bron ook afkomstig, altijd beloofd dezelve tot het groote doel eener algemeene verbinding en verbroedering aller volkeren en natien, te zullen bijdragen.

De kolossus van het Chinesche rijk, is door een inwendig bederf aangetast, en zelfs de wijsheid van eenen tweeden *Kieu-long*, zoude misschien het *hemelsche rijk* niet voor zijnen val kunnen bewaren, hetzij nu dat dit door Europische taktiek of innerlijken tweespalt, beproefd moge worden. De plotselinge dood van den Keizer bij het bezoeken der graven zijner voorvaderen toont, indien men daarbij de voorafgaande voorstellen en tegenkantingen zijner ministers tegen de reis naar Tartarijen overweegt, dat er, gelijk de Engelschen zeggen "*something rotten in the state*" is.

De Philippijnen hebben in october jongstleden hunne jaarboeken met eene misdaad bezoedeld, welker drijfveeren de berigten van daar nog niet ten vollen hebben open gelegd. De handel dezer volkplanting begon te ontluiken, en het is diep te betreuren, dat de wandaad van een dom en dweepachtig gepeupel, dat te onregt den naam van Christen draagt, de verdere opkomst van deze zoo gelukkig gelegene eilanden, welligt voor langen tijd gestuikt zal hebben.

De volkplantingen der Engelschen in Nieuwholland worden met kracht in stand gehouden en genieten eenen tamelijken voorspoed.

Het schoonste plekje op den aardbol, het in het oog des staatsmans onbeduidende, maar voor den wijsgeer gewigtige Otaheite, is door den arbeid van een handvol mannen tot den christelijken godsdienst overgehaald. De schoonste vooruitzigten openen zich voor de bewoners van dit door Europische ondeugden en kwalen op den rand des verderfs gebragte eiland. Ras zullen de *Arreoys* onder dit schoon, maar in wellust verdronken volk, verdwijnen, de moeders door den invloed van den godsdienst der liefde geleid, zullen hun kroost niet meer ongeboren verdelgen, en geene *menschen-offers* zullen aldaar meer de menschheid onteeren.

De bewoners der Sandwich-eilanden beginnen zich tot den handel en zeevaart te schikken. Het is te hopen, dat deze halfwilden tot het Christendom en tot het inrigten eener geregelde maatschappij mogen worden gebragt, daar dezelven anders ligtelijk tot zeeroof zouden kunnen overslaan.

Wij zijn thans tot de twee groote deelen van het wester halfrond der aarde gevorderd, die de onregtvaardigheid der tijdgenooten van *Columbus*, met een en denzelfden naam bestempelde, en die tot nog toe door de aardrijkskundigen onder den naam van een werelddeel behandeld worden, niettegenstaande zij aan het kleine, aan Azië vastgehechte, Europa, den titel van werelddeel toekennen.

Aan de westkust van het groote *Noordland* zijn Russen en Amerikanen onledig zich te vestigen. De Spaansche etablissementen aldaar zijn zoo onbeduidend, dat de wensch niet ongeoorloofd kan geacht worden, dat zij dezelven

(*Het vervolg in het tweede Bijvoegsel.*)

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 6den* JANUARI, 1821.

(Vervolg van het Bijvoegsel.)

van hunne meer voortvarende buren mogen afstaan.

Mexiko is volgens de laatste tijdingen nog aan den scepter van Kastilie onderworpen. De grootsche denkbeelden van *Humboldt* omtrent dit rijk zijn bekend, hoewel de uitvoerbaarheid zijner ideën twijfelachtig zal blijven, zoo lange Spanjaarden alleen dit land bewonen.

Het gemeenebest van Noord-Amerika, dat men het *Vrije-land* (*par excellence*) zoude kunnen noemen, heeft in het afgeloopen jaar met tegenspoed in zijne geldmiddelen te worstelen gehad, waartoe de onbeperkte uitgifte van papieren geld, door bijzondere banken, veel schijnt bijgedragen te hebben. De verhuizingen naar derwaarts uit Europa blijven, wat er ook tegen geschreven moge worden, zeer aanmerkelijk, en vermeerderen onophoudelijk de magt van dezen nieuwen staat. Ten spijt der oorlogzuchtigen, heeft de wijsheid van het Congres eene vredebreuk met Spanje weten voortekomen, zonder de uitzichten op Florida optegeven.

West-Indien zal, dit is klaarblijkelijk, door de afschaffing van den slavenhandel, ten minste in de eerste tijden, lijden. De staat der dingen is aldaar nog niet ten volle geregeld en zal wat Cuba vooral betreft, waarschijnlijk afhangen van de maatregelen die de Cortes in hunne wijsheid zullen nemen.

Zuid-Amerika, dat met uitzondering van een klein stipje in Guaijana, aan de volkeren van het Iberische schier-eiland tot hun erfdeel schijnt gegeven te zijn, levert te gelijk het schouwspel op der vestiging van een onbeperkt monarchaal gezag, en van de daarstelling van republieken. Nog zijn ons de gevolgen der nieuwe spaansche constitutie onbekend, doch zonder zeer groote aanstrengingen van de zijde van Oud-Spanje, zal waarschijnlijk noch het gezag van Ferdinand noch der Cortes, aldaar hersteld kunen worden. De revolutie van Zuid-Amerika onderscheidt zich in haren gang zeer ten haren nadeele van die, waardoor de Vereenigde Staten zich van het moederland losscheurden. *Daar* werd de oorlog, met uitzondering van eenige stroperijen der noord amerikaansche wilden, naar de beginzelen in Europa aangenomen, gevoerd; *hier* heerscht de razernij der factien met helsche woede, en beurtelings ziet men in dezelfde steden nu de koningsgezinden, de vrijvechters, dan weer de laatsten de eersten, vermoorden en uitplunderen. De west-kust van Zuid-Amerika is de toevluchtsoord geworden van het Koninklijk geslacht van Bragança, dat sedert tijden herwaarts de ophouding van zijnen troon, aan het stelsel van het zoogenaamde evenwigt te danken heeft gehad. Thans op den vruchtbaren en uitgestrekten bodem van Brazilien verplant, zal het te bezien staan of de oude stam nog kracht genoeg heeft, om versche loten uitteschieten.

Niet dan met deerenis vestigt zich van hier het oog op de gindsche kust, die men de *goud-kust* heeft genoemd, doch die veel eerder de *bloed-kust* diende gedoopt te worden. Wat ook de beloften der natien onderling zijn mogen, nog altijd wordt hier de handel met menschen gedreven, en tegen *een* door de kruissers opgebragt slavenschip, gelukt het misschien aan *drie* derzelven, om met de vruchten van deze schennis der wetten van God en menschen, ten onregte met den naam van handel bestempeld, den overwal en West-indien te bereiken. Driewerf ongelukkig Afrika, dat roem, geluk noch vrijheid kent, en tot de laagte gedoemd is, om het bloed harer kinderen aan het uitvaagsel des menschdoms voor den prijs van hetzelfde goud te verkoopen, dat in haren schoot zoo rijkelijk te vinden is. Zoo men aan geruchten geloof mag hechten, is het juist de natie, in welker midden zich het eerst de stem der menschheid tegen den handel in menschen heeft doen hooren, die thans, door het aannemen van gekroesde *apprentices*, een middel heeft uitgedacht, om de eer der *abolitie* te genieten, zonder aan den Anglo-West-Indischen planter een enkel voorwerp zijner wreedheid te ontnemen.

De pogingen om het binnenste van Afrika te ontdekken zijn nog niet opgegeven, doch daar dezelven altoos van hetzelfde punt begonnen worden, van waaruit dezelve gestadig gedaan en mislukt zijn, moet men wenschen dat onverschrokken reizigers het eens op andere punten mogen beproeven, waartoe de Portugesche etablissementen op de kust van *Zanguebar* welligt in aanmerking konden komen.

De roofnesten van Barbarije zijn niet uitgeroeid, gelijk men als vrucht van den algemeenen vrede had kunnen verwachten; zij zijn echter beteugeld, en de eer van Europa zal toch niet lijden, dat de handel der zwakke Italiaansche Staten, die zich zelf niet kunnen beschermen, door deze roofnesten langer ten onder worde gehouden, zoo als de laatste berigten uit de Middelandsche zee deden vrezen.

Verscheiden berigten hebben ons Egijpte doen zien onder het bewind van eenen man, die zich, zoo het schijnt, voorgenomen heeft dit land te Europizeren en zich van het Turksche gezag te ontdoen. Vergeefsche moeite! Het land der wonderen en der pijramiden, door den bloeddorstigen *Selim* tot eene republiek gemaakt, schijnt uit de lijst der koningrijken uitgewischt te zijn, tot dat de nederval van het rijk der Turken voor hetzelve welligt een nieuw tijdvak zal openen.

Zakken wij nu met den thans langzaam vlietenden Nijl naar de Middellandsche zee af, om Europa van verre aan te staren, en eenen vlugtigen blik te werpen op deze vergaderplaats van het helderste licht en de diepste duisternis, van goede en kwade trouw, van zwakheid en kracht, waar men eeuwig vrede wenscht en onophoudelijk oorlog voert; waar de eene politieke koorts de andere verdringt; waar men heden de inquisitie afschaft en morgen weder instelt; waar men op het eene punt de sterkste pogingen aanwendt om de aarde te vervullen met de gewijde bladen der christenen, terwijl op het andere punt de man met de driedubbelde kroon deze pogingen als hoogstgevaarlijk afkeurt; waar hetzelfde volk dat zijne naburen als hetware met eene zee van bijbels overstroomt, om hen in staat te stellen de liefderijke zedeleer van Christus uit de echte bron te putten, door deszelfs eigen voorbeeld aantoont dat het blote bezit van dat boek, zonder bijvoeging van eene doelmatige uitlegging, niet altoos christelijke deugd en eensgezindheid voortplant, maar meestal slechts strekt om de zoo gevaarlijke klasse der godsdienstige *energumenen*, ten koste van nuttige ambachten, te vermeerderen; waar men beurtelings Jezuiten koestert en verjaagt; waar men om de tien jaren eene splinter nieuwe wijsbegeerte heeft; waar men kracht en beleid genoeg bezit, om de geheele wereld ten onder te brengen en niet eens den *grooten* noch den *kleinen* Turk verjagen kan; waar over en weer de vorsten en de onderdanen van verschillende rijken door de banden des bloeds verbonden zijn, en hoewel alle den christelijken godsdienst toegedaan, echter het eerste en grootste gebod van denzelven, om zich onderling lief te hebben, als onwaardig met hunne eer en belangen verwerpen; waar men onder den titel van vaderlandsliefde vergt, dat de bewoners van een en hetzelfde land, door hetwelk tractaten eene ingebeelde lijn hebben getrokken, die men grensscheiding noemt, zich als twee afzonderlijke natien zullen beschouwen en zich alszoodanig bij gelegenheid zullen om hals brengen, en waar men (om een einde aan deze optelling der Europische tegenstrijdigheden te maken.) nimmer dat geluk, die vrede en dien voorspoed genieten zal, die men [illegible] heeft zich te schenken.

Als gevolgen van alle die tegenstrijdigheden beschouwd, kunnen dan ook de zonderlinge verschijnselen van het afgeloopene jaar, niet veel verwondering baren. Dat *Sand* den man vermoort, dien hij als tegenstrever der Duitsche vrijheid beschouwt, dat de Vrijheids mannen in Duitschland, de Radikalen in England en Schotland en de Carbonari in Italien, onophoudelijk woelen, dat de Liberalen en Anti-liberalen in Frankrijk, zich onderling haten en vervolgen, dat de Spaansche constitutie, door de pogingen der armee verkregen, in Napels, nagevolgd en aan den Koning opgedrongen wordt, dit alles zijn bewijzen dat men het niet eens is, en het is ligt te voorspellen, dat de loop dezer onrustbarende gebeurtenissen nog niet volrokken is. Naar mate nu de meeningen meer uit elkander beginnen te loopen, zullen de schokken vreeslijker worden, en wie kan het ook laken, dat iemand op zijn dak begint te spuiten, wanneer het huis van zijnen buurman in brand staat.

Het Turksche rijk bestaat niet meer door innerlijke kragt, maar door de verdeeldheid der Europische magten; dit blijkt genoegzaam uit de straffeloosheid der rebellerende Pachas, waarvan dit jaar wederom nieuwe bewijzen heeft opgeleverd.

Perzien, het eenigste rijk in Azien, waar het hof zich zoowat naar den Europischen vorm begint te schikken, levert *voor als nog* weinig stof tot staatkundige bedenkingen op, evenmin als Arabien, eens de schrik en de leermeesteres der natien. Volgens geloofwaardige berigten begint echter het geloof der navolgelingen van Mahommed aan hunnen grooten Propheet, merkelijk te verslappen en het is, de geschiedenis raadplegende, te verwachten, dat eene verandering in de godsdienstige begrippen spoedig door eenen ommekeer van zaken in het staatkundige zal gevolgd worden.

Het groote Tartarijen, waar volgens eenigen de wieg des menschdoms stond, en welks bewoners later ten naastenbij geheel Azia en Europa overmeesterden, is sedert lang eene nul in de geschiedenis. Geen het minste berigt omtrent deze onmetelijke landstreken heeft gedurende het laatste jaar de aandacht opgewekt, hoezeer de ligging van deze landen tusschen China, de Engelsche Oost Indische bezittingen en Rusland, dezelven spoedig belangrijk genoeg kunnen doen worden, indien in een of meer dezer drie kolossale rijken, beduidende gebeurtenissen plaats hebben, of botsingen tusschen dezelven ontstaan mogten.

Wij eindigen hier deze korte nieuwsbladkundige toer met den wensch, dat onze lezers den wil voor de daad mogen nemen en uit hunne eigen kennis en aanzigt der dingen dat gene mogen aanvullen wat tijd en omstandigheden hier verhinderen te zeggen.

Wij zullen ons even als in het afgeloopen jaar beijveren, om zoo veel mogelijk den draad der gebeurtenissen te volgen en ons beloond genoeg achten zoo wij daartoe kunnen bijdragen om onder onze landgenooten in deze afgelegene gewesten die nuttige nieuwsgierigheid te helpen bevredigen, die de Europeanen zoo zeer ten hunnen voordeele van de bewoners der andere werelddeelen onderscheidt.

AAN DE GESCHIEDENIS.

Wat maalt men met verschoonde trekken
  Gedrochten, d' afschrik van 't Heelal?
Hier zal 't verraad de voeten lekken
  Van, wien zijn vuist doorboren zal;
En elders schept verbeelding Goden,
  Naar 't hart verlokkend ideaal:
Ook 't wierook, walmende aangeboden,
  Omwolkt den held in zegepraal; —
Ach! Waarheid woont op groene zoden,
  En schuwt de marm'ren staatsiezaal.

Ja! monsters, wreedaarts, Minotauren,
  Verheffen zich in 't kunsttafreel
Als helden, overdekt van lauwren,
  Met Godenhouding op 't paneel.
Hun oog, vol bliksemende vonken,
  Dat enkel moord en slachting schiet,
Schijnt de onschuld minlijk toe te lonken,
  En toont d' afschuwbren booswicht niet,
Om wien, van macht en hoogmoed dronken,
  Het menschenbloed bij stroomen vliet.

Maar gij, ô Dochter van 't GEHEUGEN,
  Wier pen 't vervlogen wederbaart,
Gij, aan wier borst, met volle teugen,
  Het Nakroost levenswijsheid gaârt:
Gij ook, moest gij uw dierbre bladen
  Den God, die Waarheid is, gewijd,
Met valsche trekken overladen,
  Dien God en 't heilig recht ten spijt;
De Waarheid en de Deugd verraden,
  Ter gunst van Onverstand of Nijd?

Ach! hoopte gij gekroonden dwazen
  Dien heldennaroem slechts op 't hoofd,
Waar zielen zonder kracht op azen,
  Van hooger levensdrift beroofd! —
Ja, kleedde ge ook de gruwelstukken
  Van snoodaarts, met een schoon gelaat,
Om 't purper dat de [illegible]
  Te ontheffen aan der volken smaad!
't Waar (mooglijk), mocht de list gelukken
  Een weldaad voor den Burgerstaat.

Doch neen, uw lof werd scepterschenden.
  Aan muiters, in vermomden dosch,
Aan vloekbre roof- en plonderbenden,
  Verkwist ge uw wierook, God ten trots;
Aan 't schuim van plichtbezweken fielen;
  Verleiders van een blind gemeên;
Geboefte, tuk op rustvernielen,
  Om braven op den nek te treên
En 't blinde menschdom doet gij knielen,
  Voor 't uitschot van verfoeilijkheên.

ô Helden, die in 't eerlijk wapen
  Voor God, voor Vorst, en Rechten streedt;
Op 't bloedig zandbed ingeslapen
  Om nakroost, dat uw naam vergeet!
Ziet, daar, waar uw banieren fladderen,
  De doodkluis, van uw asch vervuld,
Met schuimend lasterspog bezwadderen;
  Uw stam in staat noch erf geduld;
En 't broedsel van verpestende adderen,
  Met lauwren in uw plaats gehuld! —

Ziet slangen, uit het stof geschoten,
  Zich kronklen door de koningskroon;
In bochten vast aan één gesloten,
  De zuilen schudden van den throon:
De volken, nauw 't geweld onttogen,
  Bedwelmd van 't tuimelgift der Hel;
Op nieuw de hartaâr uitgezogen;
  Op nieuw hun loonknechts tot een spel;
En, schuldloos offer van de logen,
  Weêr wachtende op hun moordbevel. —

GESCHIEDNIS! ach, waar blijft uw veder?
  Die schacht, met Waarheids glans doordrenkt!
Of wierp uw hand haar moedloos neder,
  En werd heur goud-inkt uitgeplengd?
Neen, de Afgrond met verbroken keten,
  Die throon en tempeldienst vertrad,
Heeft ze aan uw zuivre hand ontreten,
  En tevens, Wijsheids hemelschat;
En braakt, van razernij bezeten,
  Zijn lastring op uw heilig blad.

Men prijze ons zachte vrouwenhanden,
  Wij weten 't, wat die leus beduid'
Bij 't eedgespan van dwingelanden
  Dat zich om Vorstenzetels sluit!
Wij weten 't, als men Mas-anjellen
  En Gerards toejuicht, wat dit heet;
Wij, hoe de duivlenbanden knellen
  Die Arglist in 't verborgen smeedt;
En — wat slechts die zich voor kan stellen,
  Geschiednis, die u niet vergeet! —

BILDERDIJK.

Advertentie.

DE reſident van Batavia, als daartoe geautoriſeerd bij reſolutie van de Hooge Regering van den 5den dezer, brengt hiermede ter kennis van de ingezetenen, het onderſtaande *Reglement op het verhuren van paarden en rijtuigen, en op het rijden der rijtuigen in het algemeen, te Batavia*, met waarſchuwing dat van en met den 1ſten januarij 1821, aan al de daarbij voorkomende pœnaliteiten en bepalingen ſtiptelijk de hand zal worden gehouden.

REGLEMENT op het verhuren van paarden en rijtuigen, en op het rijden der rijtuigen in het algemeen, te Batavia.

Art. 1. Het wordt aan een ieder vrij gelaten, rijtuigen en paarden te verhuren onder de bepalingen bij dit reglement voorkomende, na daartoe alvorens verkregen te hebben eene ſchriftelijke vergunning van den reſident. Wie zonder eene zoodanige vergunning het bedrijf van wagenverhuurder uitoefent, zal verbeuren eene boete van *een honderd* gulden.

Art. 2. Alle verhuurders van wagens en paarden ſtaan, in zaken hun bedrijf aangaande, onder het onmiddelijk opzigt van den reſident, voor wien ook alle overtredingen der bepalingen, in dit reglement voorkomende, zullen worden gebragt.

Art. 3. Diegenen welke reeds op dit oogenblik permisſien tot het houden van wagen-verhuurderijen bezitten, zullen verpligt zijn zich van eene vergunning als in het 1ſte artikel is vermeld, binnen veertien dagen na de afkondiging dezes, te voorzien, ſub pœne van anders te zullen vervallen in eene boete van *een honderd* gulden.

Art. 4. Tot het verkrijgen van eene zoodanige vergunning, zal aan den reſident naauwkeurig moeten worden opgegeven het aantal paarden en rijtuigen, welk de verzoeker in den loop van het jaar tot gemeld einde wil aanhouden. Voor ieder paard of rijtuig, dat boven die opgave wordt aangehouden of verhuurd, zal worden verbeurd eene boete van *een honderd* gulden, telken reize dat zulks ontdekt wordt.

Indien echter, na een conſent verkregen te hebben, de houder het daarin bepaalde aantal paarden en rijtuigen wenscht te vermeerderen, zal hij daartoe nader verzoek aan den reſident moeten doen, op dat de eerst verkregene vergunning zoude kunnen veranderd worden.

Art. 5. De reſident zal, zoo dikwijls hij zulks verkiest, door iemand van zijnentwege kunnen doen opnemen de wagens, rijtuigen en paarden, welke door de verhuurders worden aangehouden.

Art. 6. Van het uitreiken der bovengemelde permisſien zal ten kantore van den reſident naauwkeurige aanteekening moeten worden gehouden, ten einde te ſtrekken tot contrôle op de heffing der belasting op de paarden en rijtuigen, in den aanſlag van welke de verhuurders derzelven zullen gequotiſeerd worden, naar het deswege bepaalde op de heffing van voorſchreven belasting.

Art. 7. Iemand de vergunning in art. 1 vermeld verkregen hebbende, zal verpligt zijn voor zijne woning op eene zigtbare wijze te doen hangen een *bord*, waarop met groote letters geſchreven zal moeten zijn: „*Wagen en Paarden Verhuurderij*," en zulks op eene boete van *vijf en twintig* gulden, te verbeuren telken reize dat aan dit artikel niet wordt voldaan.

Art. 8. Geene wagens of rijtuigen zullen mogen verhuurd worden, dan na alvorens bij de politie met een zeker merk gebrand te zijn, welk merk tweemaal jaarlijks zal moeten vernieuwd worden, bij welke gelegenheid met zorg zal worden nagezien en onderzocht, of de paarden, rijtuigen en tuigen die de wagen-verhuurder in zijn etabliſſement bezit, zich in zoodanigen goeden ſtaat bevinden, als voor de veiligheid en het gerief van het publiek noodzakelijk zijn. Rijtuigen, niet aan dit vereischte beantwoordende, zullen niet mogen gebrand, veel minder gebruikt worden.

Daarenboven zal elk rijtuig op de drie paneelen een duidelijk zigtbaar nummer moeten voeren, hetwelk op een wit vak met zwart geſchilderd zal worden, elke cijferletter ter grootte van vijf duimen. In de uittereiken permisſien zullen worden bekend geſteld de nummers van al de rijtuigen welke mogen worden gehouden, en de reſident zal daarvan almede een doorloopend register doen houden in zijn kantoor.

Art. 9. Een wagen-verhuurder ongebrande of ongenummerde rijtuigen aanhoudende, dan wel de nummers of merken eigendunkelijk veranderende, zal telken reize verbeuren eene boete van *een honderd* gulden.

Art. 10. Een wagen verhuurder een of meer zoodanig genummerde en gebrande rijtuigen willende verkoopen, overdoen, dan wel voor zekeren tijd in gebruik afſtaan, zal daarvan vooraf aan den reſident kennis moeten geven, op dat dit in het register kunne worden bekend geſteld, ſub pœne van, den contraſte handelende, te zullen verbeuren eene boete van *een honderd* gulden voor elk rijtuig, waarover, zonder die kennisgave, alzoo wordt beſchikt.

Bij ſterfgeval van eenen verhuurder van paarden en rijtuigen, zullen zijne boedelredderaars onder dezelfde verpligting liggen.

Art. 11. Wanneer zoodanige rijtuigen in het bezit komen van perſonen die dezelve niet verhuren, maar voor eigen gebruik aanhouden, zal de reſident het merk en nummer daarvan doen afnemen, en dezelve op het register doen afſchrijven.

Art. 12. Zoogenaamde boerenwagens behoeven niet gemerkt noch genummerd te worden.

Art. 13. De rijtuigen en paarden kunnen gehuurd worden voor eenen geheelen, dan wel voor eenen halven dag, naar verkiezing der huurders.

Art. 14. Voor eenen geheelen dag zal worden gerekend van des morgens zeven uren tot middernacht, met eene tusſchenpozing van twee uren voor het verſpannen der paarden; en voor eenen halven dag van 's morgens zeven tot des achtermiddags drie uren, dan wel, van vijf uren des achtermiddags tot des nachts twaalf uren.

Art. 15. Het volgende tarief wordt bepaald voor het huren van paarden of rijtuigen, binnen de limieten der ſtad en voorſteden, of het noorderkwartier.

Voor een phaëton of rijtuig met *twee* banken of vier zitplaatſen, met *vier* paarden beſpannen, dan wel voor *vier* paarden alleen:

Voor eenen geheelen dag . . . *f* 16.
Voor eenen halven dag . . . . - 8.

Voor een rijtuig met *een* bank of *twee* zitplaatſen, met *vier* paarden beſpannen:

Voor eenen geheelen dag . . . *f* 14.
Voor eenen halven dag . . . . - 7.

Voor een rijtuig met *een* bank of *twee* zitplaatſen met *twee* paarden beſpannen, of wel voor *twee* paarden alleen:

Voor eenen geheelen dag . . . . *f* 7.
Voor eenen halven dag . . . . . - 3½.
Voor een boeren-wagen met *vier* paarden - 7.
Voor een boeren-wagen met *twee* paarden - 3½.

Omtrent bendies of chaiſen met *een* paard beſpannen, als mede omtrent rijpaarden, wordt aan den huurder en verhuurder overgelaten, om in minnelijke ſchikking te treden.

Bij het huren van een rijtuig met *vier* of *twee* paarden, voor eenen geheelen dag, zal de verhuurder verpligt zijn, éénmaal van paarden te doen verwisſelen, op verbeurte van de huurpenningen.

Art. 16. Buiten de limieten der ſtad en voorſteden, zullen de volgende betalingen mogen gevorderd worden:

Voor een phaëton of rijtuig met *twee* banken of *vier* zitplaatſen, beſpannen met *vier* paarden, dan wel voor *vier* paarden alleen, voor elken paal, gerekend van de ſtad af *f* 1: 10.

Voor een rijtuig met *een* bank of *twee* zitplaatſen, beſpannen met *vier* paarden, voor ieder paal *f* 1.

Indien het traject grooter is dan *veertien* palen, zal de wagen-verhuurder verpligt zijn, een ſpan van *vier* paarden op half weg te plaatſen om te verſpannen.

Voor een rijtuig met *een* bank of *twee* zitplaatſen, beſpannen met *twee* paarden, voor eenen geheelen dag *f* 8, voor eenen halven dag *f* 6. Een zoodanig rijtuig zal niet gebruikt mogen worden om verder te gaan dan tot *Meester-Cornelis*, den *Rooden-paal*, of wel *zeven* palen afſtands van de ſtad.

Op zoodanig eene plaats gekomen zijnde, zullen de paarden niet anders mogen gebruikt worden dan om met dezelve weder terug te keeren, op eene boete van *vijf en twintig gulden*, te betalen door den huurder.

Art. 17. Voor een phaëton of wagen met *vier* zitplaatſen, beſpannen met *vier* paarden, verder gaande dan 14 palen tot en met 28 palen, zal worden betaald, behalve het kostende van eerst genoemd traject, voor elken paal, gerekend van den 14den paal af *f* 2.

Idem voor een' wagen met twee zitplaatſen, voor elken paal *f* 1: 10.

In dit geval, en bij alle verdere trajecten, zal voor elke zeven palen ſteeds door den verhuurder, ter behoorlijker tijd en plaatse, een ſpan van vier paarden vooruit moeten worden gezonden.

Verder dan 28 palen rijdende, zal voor de eerst daarop volgende 14 palen voor ieder paal betaald worden:

Voor een phaëton met *vier* zitplaatsen *f* 3.

Voor een wagen met *twee* zitplaatsen *f* 2: 10; zullende van elke volgende veertien palen traject voor ieder' paal een gulden meer, dan voor de halve veertien palen per paal bepaald was, betaald worden.

Art. 18. In alle gevallen waar de afſtand grooter is dan 7 palen, moet bij het terug keeren nog eens het zelfde betaald worden als voor het gaan, zonder dat daarbij in aanmerking kan komen, het gebruik van het rijtuig voor eenen heelen of halven dag, moetende, wanneer de reiziger gebragt is op de plaats zijner beſtemming, het rijtuig en de paarden dadelijk terugkeren.

Art. 19. Wanneer iemand paarden en rijtuig wenscht bij zich te houden, om daarmede na verloop van eenige dagen terug te keren, zal hij betalen voor elk ſpan van vier paarden *f* 7 en voor elk ſpan van twee paarden *f* 5, voor elken dag dat hij de paarden aanhoudt, zullende alsdan de voeding loopen voor rekening van den verhuurder. Echter zal de verhuurder in zijne berekening niet mogen begrijpen, de dagen welke hij volſtrektelijk noodig heeft, om de paarden behoorlijk ter bepaalder plaatſe te doen gereed ſtaan, en zal dus, ingevalle iemand op eenen verren rid, onzeker zijnde wanneer hij terugkeert, de paarden op de verſpanning-plaatſen wil doen blijven ſtaan, van dien tijd afgetrokken moeten worden, de dagen welke de verhuurder noodig zou gehad hebben, om de paarden naar die verſpanning-plaatſen te brengen en weder terug te doen keeren, en voor den als dan nog overblijvenden tijd, zal hij alleen de hierboven bepaalde *f* 7 voor elk ſpan van vieren per dag mogen reclameren.

Art. 20. Iemand paarden of rijtuigen des nachts hurende, waardoor verſtaan wordt van middernacht tot des morgens zeven uren, om te gebruiken binnen de limieten der ſtad en voorſteden, zal daarvoor de voor een halven dag vastgeſtelde huurpenningen moeten betalen.

Art. 21. De wagen verhuurders zullen, boven en behalve het bepaalde bij dit reglement, niets meerder mogen eiſchen of berekenen, hetzij voor voeding van paarden en bedienden of andere onkosten, welke ook; en zullen de zoodanige, welke ontdekt worden meerder betaling gevorderd te hebben, telken reize verbeuren eene boete van *een honderd* gulden.

Art. 22. De huur zal ſteeds vooruit, bij het beſtellen of huren der paarden en rijtuigen, aan den verhuurder moeten voldaan worden. Ingeval van verſchil omtrent de hoegrootheid der betaling, zal de reſident in gemoede beſlisſen, volgens het tarief.

Art. 23. Wanneer in de kwade moesſon de wegen zoodanig ſlecht mogten zijn, dat de bepaalde verſpanning-plaatſen, van zeven palen ieder, te groot waren, en dus meerder ſpannen gebruikt moesten worden, ten einde den reiziger niet te laten ſteken, of wel, dat het te vrezen ware dat de paarden, door den zwaren weg, zullen verminkt worden, zullen de betalingen, buiten de limieten van de ſtad en voorſteden, met de helft mogen worden verhoogd.

Art. 24. In een wagen van *vier* of *twee* zitplaatſen, zullen niet meer dan *vier* of *twee* perſonen respectivelijk mogen zitten, een enkel kind hiervan uitgezonderd; ook zullen in de beide gevallen niet meer dan twee bedienden achter op mogen worden mede genomen; een en ander op verbeurte eener boete van *vijf en twintig* gulden voor elk perſoon, die meerder bevonden wordt, te betalen door den huurder, of dengenen welke zich in het rijtuig bevindt.

Art. 25. In een rijtuig van twee perſonen zal niet meer bagage worden mede genomen dan *vijftig* pond, en in een rijtuig van vier perſonen, niet meer dan *honderd* pond, op verbeurte van eene boete van *vijftig* gulden, telken reize te betalen, door den huurder, of dengenen welke meer last heeft ingeladen. Onder bagage worden niet begrepen groote balen, vaten of dergelijke.

Art. 26. Bij iederen huurwagen door vier paarden getrokken wordende, zal ſteeds door den verhuurder ten minste een looper moeten worden mede gegeven, op verbeurte van eene boete van *vijftig* gulden.

Art. 27. Bij elke *twee* paarden, welke door verhuurders op de verwisſel-plaatſen worden vooruit gebragt, zal ſteeds door hen *een* geleider worden mede gegeven, aan welken tevens door hen zal moeten worden ter hand geſteld de noodige flambouwen en een briefje, aantoonende aan wien de paarden en geleiders toebehooren, en tot welk einde dezelve zich op weg bevinden, een en ander op verbeurte van eene boete van *vijf en twintig* gulden, wanneer zulks verzuimd is door den verhuurder, en van arbitraire correctie voor de bedienden, indien deze daaraan ſchuld zijn.

Art. 28. Iemand een rijtuig of paarden, bij den halven of heelen dag gehuurd, langer bij zich houdende, zal, indien zulks niet te wijten is aan den koetſier of de ſlechte geſteldheid van paarden, wagen of wegen, in de beide gevallen moeten betalen het dubbelde van de anders bepaalde huur, buiten de vergoeding der ſchaden of verliezen welke hier door binnen den tijd van vier-en-twintig uren, aan de paarden mogten geleden worden, mits zulks behoorlijk door deskundigen zal zijn geconſtateerd, en voorts eene boete niet te boven gaande *honderd* en niet minder dan *vijf en twintig* gulden, een en ander door den huurder of gebruiker van paarden en rijtuig te betalen, en naar omſtandigheden door den reſident aan hem opteleggen.

Art. 29. Een huurkoetſier voor de ommekomst van den huurtijd zich zonder verlof met de paarden en het rijtuig verwijderende, zal naar

gebragt van zaken geſtraft worden met arbitraire correctie.

Indien door een huurder bewezen wordt dat de verhuurder ſlechte paarden, onbekwame rijtuigen, tuigen of voerders heeft geleverd, waardoor aan het oogmerk van den huurder, voor zoo verre hij ten minste in billijkheid konde eiſchen, niet beantwoord is geworden, zal zoodanige verhuurder verſtoken zijn van de hem anders competerende huur, echter niet dan na dat zulks door den reſident zal zijn gedecideerd, buiten en behalve de betaling eener boete, beloopende niet minder dan *vijf-en-twintig* en niet meer dan *honderd* gulden, naar omſtandigheden door den reſident aan den verhuurder opteleggen.

Art. 30. Indien daarentegen wagens of rijtuigen, paarden, tuigen enz. door toedoen van den huurder of anderen beſchadigd worden, dan wel geheel verloren raken, zal deze gehouden zijn, op requiſitie van den reſident, de ſchade naar eene door dezen in billijkheid te maken taxatie te vergoeden, buiten en behalve de betaling eener boete beloopende niet minder dan *vijf-en-twintig* en niet meer dan *twee-honderd* gulden, wanneer bewezen wordt dat zulks moedwillig of met opzet is geſchied, door den reſident aan den huurder of veroorzaker van het feit, naar exigentie van zaken, opteleggen.

Art. 31. Indien een koetſier zich onbetamelijk tegen den huurder mogt gedragen, zal hij op aanklagte van dezen daar voor naar exigentie van zaken geſtraft worden.

Art. 32. Het is aan de huur-koetſiers verboden, om zich onbehoorlijk of onbetamelijk gekleed op den bok te plaatſen, ſub pœne van arbitraire correctie, en bij aldien zulks niet aan hen is te wijten, maar zij daartoe door anderen gedwongen zijn geworden, zullen deze laatſten beloopen eene boete van *een honderd* gulden, telken reize.

Art. 33. Indien de huurder van een rijtuig of paarden, dan wel andere perſonen, welke zich in het rijtuig bevinden, hetzij den koetſier, hetzij de paarden ſlaan, ſteken, mishandelen, eerstgemelden van den bok doen afgaan, of hem noodzaken tegen de bepalingen en orders te handelen, zullen de zoodanigen eene boete betalen, naar exigentie van zaken opteleggen, van niet minder dan *vijftig* en niet meer dan *twee honderd* gulden, buiten en behalve de vergoeding der ſchade zoo als bij art. 30 is bepaald.

Art. 34. Het ſtaat aan ieder vrij om de verhuring zijner paarden en rijtuigen te weigeren, met uitzondering van die gevallen waarin dezelve verlangd worden voor het Gouvernement, aan hetwelk ten allen tijde en bij voorkeur, paarden en rijtuigen zullen moeten worden verhuurd, tegen de vastgeſtelde prijzen.

Art. 35. Zoowel de huur-koetſiers, als anderen, zonder uitzondering, zullen nauwkeurig in acht nemen, om niet onordelijk, wild of brutaal te rijden, en dit ſpeciaal in het oog houden, bij het oprijden van bruggen en het omdraaijen van hoeken, ſub pœne van, bevonden wordende dien contrarie te handelen, te zullen geſtraft worden met arbitraire correctie, buiten en behalve dat de eigenaren of verhuurders der rijtuigen zullen worden aanſprakelijk gehouden, voor de ſchaden of verliezen welke dezelver koetſiers, door onbetamelijk of wild rijden, aan anderen zouden komen te veroorzaken.

Art. 36. Ter voorkoming van ongelukken, zal bij het ontmoeten van twee rijtuigen, wie er ook in moge zitten, of aan wien dezelve ook toebehooren, en dus zonder diſtinctie, het eene rijtuig altijd voor het andere in dier voege uithalen, dat het eene aan de regter zijde van het andere blijve, en zulks op alle wegen, zoo binnen als buiten de ſtad, ſub pœne van arbitraire correctie voor de koetſiers aan welke bewezen zal worden, dat zij hier omtrent in gebreke zijn gebleven, boven en behalve de vergoeding der ſchade die daaruit mogt ontſtaan, te voldoen door den eigenaar van het rijtuig, op de daarvan door den reſident in billijkheid te formeren taxatie.

Deze bepaling zal almede van toepasſing zijn, op perſonen welke zich te paard bevinden, waarbij de meesters aanſprakelijk voor hunne bedienden zullen worden gehouden.

En zal hierbij, ingeval van onzekerheid, altijd diegene voor de meestſchuldige gehouden worden, die bevonden zal worden tijdens het gebeuren van een ongeluk, aan *zijne* regterzijde het midden van den weg te hebben overſchreden.

Art. 37. Het eene rijtuig zal, een ander rijtuig inhalende, hetzelve wel mogen voorbij rijden, mits de koetſier van het achterſte rijtuig dien van het voorſte met het klappen der zweep hiervan waarſchuwe, en het achterſte rijtuig zoo veel opzijde hale, als noodig zal wezen om het voorſte zonder haken of vast raken voorbij te rijden.

En zullen de koetſiers, welke hier omtrent in gebreke blijven en oorzaak zijn dat door het onvoorzigtig voorbij rijden van twee rijtuigen, ſchade wordt toegebragt, naar omſtandigheden gecorrigeerd worden, buiten en behalve de vergoeding der ſchade hier door veroorzaakt wordende, welke door de eigenaars of verhuurders der rijtuigen zal worden gedragen.

Art. 38. Bij het uitrijden van een hek of poort, en bij het omdraaijen van een hoek, zullen alle koetſiers, onverſchillig aan wien de rijtuigen toebehooren, verpligt zijn te waarſchuwen, het zij door eenige hoorbare ſlagen te doen met de zweep, hetzij door eenen voorlooper op eenigen afſtand van de paarden vooruit te doen loopen, alles op dezelfde poenaliteiten als in de drie voorgaande artikels zijn bepaald.

Art. 39. Geene rijtuigen, onverſchillig welke en aan wien ook toebehoorende, zullen anders mogen blijven ſtilſtaan, dan op zoodanige breede wegen, grachten en ſtraten, waar de plaats zulks gevoeglijk toelaat, en zullen zich dan nog zoo veel mogelijk moeten ſcharen aan den kant van den weg, het eene rijtuig achter het andere; zullende de koetſiers welke bevonden worden door eene tegen geſtelde plaatſing de pasſagie belemmerd, dan wel te veel geſloten te hebben, naar exigentie van zaken gecorrigeerd worden, immers wanneer bevonden zal worden dat dit door hun eigen toedoen is geſchied; wanneer echter de huurder of meester, dan wel de perſonen welke in het rijtuig zitten, hiertoe aan hunne koetſiers last hebben gegeven, zullen dezelve verbeuren eene boete van *vijftig* gulden, buiten de vergoeding der ſchade aan anderen door eene tegen geſtelde plaatſing veroorzaakt wordende.

En zal deze bepaling voornamelijk in het oog gehouden worden, op plaatſen alwaar venditien worden gehouden, voorts bij kerken en eindelijk bij feestelijke gelegenheden.

Art. 40. Een rijtuig aan wien ook toebehoorende, met of zonder paarden gevonden wordende op 's heeren wegen, zoo wel bij dag als bij nacht, zonder dat zich iemand daarbij bevind om hetzelve te bewaren of te geleiden, zal daarvoor door den eigenaar betaald worden eene boete van *vijftig* gulden, bijaldien zulks door zijn toedoen is veroorzaakt; en zulks te wijten zijnde aan den koetſier, zal deze naar exigentie van zaken gecorrigeerd worden, ſprekende het van zelf, dat onder deze termen niet kunnen begrepen worden zoodanige rijtuigen welke pas uitgeſpannen zijnde, een oogenblik voor den ſtal of het huis ſtaan, terwijl de paarden afgeleid worden.

Art. 41. Een ongeluk veroorzaakt wordende doordien een koetſier zich niet op den bok of of wel daarop ſlapende bevindt, zal zoodanige koetſier naar exigentie van zaken geſtraft worden, buiten en behalve dat de ſchade daardoor aan anderen veroorzaakt, door den eigenaar of verhuurder van het rijtuig zal worden vergoed.

Art. 42. Alle *huurwagens* zullen, zoowel bij lichte maan als bij donkere nachten, na zons ondergang voorzien moeten wezen, of van eene lantaren met twee of drie glazen voor aan de regter zijde van het rijtuig vast gemaakt, met eene brandende kaars daar in, waarvan het licht zigtbaar zal moeten zijn, of van eenen bediende welke eene brandende en vlammende flambouw in de hand houdt, ſub pœne van eene boete van *vijf en twintig* gulden, te verbeuren door den verhuurder of eigenaar van het rijtuig, indien hij aanleiding heeft gegeven tot het verzuim, en arbitraire correctie voor den koetſier, wanneer zulks door zijne ſchuld is te weeg gebragt; en zullen hierbij geene verontſchuldigingen hoegenaamd, als het uitgaan of verliezen van het licht of dergelijken, in aanmerking worden genomen.

Bij donkere nachten zal deze bepaling almede toepasſelijk zijn op alle rijtuigen zonder uitzondering.

Art. 43. Iemand wie hij ook zij, bevonden wordende met droezige dan wel zieke paarden te rijden, zal de eigenaar of de verhuurder van het rijtuig verbeuren eene boete van *een honderd* gulden, en de droezige paarden daarenboven dadelijk gedood worden.

Art. 44. De geldboeten bij dit reglement vastgeſteld, door onvermogen niet kunnende betaald worden, zal elke honderd gulden die de boete beloopt, worden vervangen door eene maand confinement op water en rijst, dan wel meer of minder, naarmate de boete meer of minder bedraagt.

Art. 45. Bij onvermogen in cas van ſchadeloosſtelling, door eenen verhuurder of eigenaar van een rijtuig te voldoen, zal dit laatſte daarvoor executabel zijn, zonder vorm van proces.

Art. 46. Alle vroegere ordonnancien en bepalingen, ten aanzien der wagen verhuurderijen, en het rijden met paarden en rijtuigen, voor zoo verre dezelven ſtrijdig mogten zijn met verordeningen in dit reglement bevat, zullen gehouden worden voor vervallen.

Batavia, den 15 *December* 1820.

De reſident voornoemd.

Js. DE BRUIJN.

Bekendmaking.

DE reſident van Batavia maakt bij dezen bekend, dat ten zijnen bureele eene inſchrijving geopend is, welke op den 10den januari 1821 zal geſloten worden, voor de leverancie van de navolgende ten dienste van het militair departement benoodigde ingebonden ſchrijf boeken.

20	Twintig	boeken	van	36	vel.	groot med.
17	Zeventien	,,	,,	48	,,	,, ,,
2	Twee	,,	,,	60	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	72	,,	,, ,,
3	Drie	,,	,,	100	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	150	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	16	,,	klein ,,
3	Drie	,,	,,	20	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	24	,,	,, ,,
65	Vijf- en zestig	,,	,,	36	,,	,, ,,
3	Drie	,,	,,	48	,,	,, ,,
16	Zestien	,,	,,	54	,,	,, ,,
66	Zes- en zestig	,,	,,	72	,,	,, ,,
3	Drie	,,	,,	96	,,	,, ,,
23	Drie- en twintig	,,	,,	100	,,	,, ,,
16	Zestien	,,	,,	152	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	240	,,	,, ,,
4	Vier	,,	,,	10	,,	groot form.
4	Vier	,,	,,	20	,,	,, ,,
4	Vier	,,	,,	30	,,	,, ,,
3	Drie	,,	,,	40	,,	,, ,,
21	Een- en twintig	,,	,,	48	,,	,, ,,
7	Zeven	,,	,,	60	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	104	,,	,, ,,
5	Vijf	,,	,,	240	,,	,, ,,
5	Vijf	,,	,,	6	,,	ordin. form.
30	Dertig	,,	,,	10	,,	,, ,,
31	Een- en dertig	,,	,,	20	,,	,, ,,
12	Twaalf	,,	,,	24	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	32	,,	,, ,,
69	Negen- en zestig	,,	,,	36	,,	,, ,,
3	Drie	,,	,,	40	,,	ordin. form.
112	Hond. en twaalf	,,	,,	48	,,	,, ,,
9	Negen	,,	,,	50	,,	,, ,,
8	Acht	,,	,,	60	,,	,, ,,
43	Drie. en veertig	,,	,,	72	,,	,, ,,
1	Een	boeken	van	80	vel.	ordin. form.
5	Vijf	,,	,,	96	,,	,, ,,
6	Zes	,,	,,	100	,,	,, ,,
6	Zes	,,	,,	120	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	150	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	200	,,	,, ,,
4	Vier	,,	,,	240	,,	,, ,,
105	Hond. en vijf	,,	,,	10	,,	chin. ,,
4	Vier	,,	,,	20	,,	,, ,,
11	Elf	,,	,,	32	,,	,, ,,
12	Twaalf	,,	,,	36	,,	,, ,,
105	Hond. en vijf	,,	,,	40	,,	,, ,,
7	Zeven	,,	,,	50	,,	,, ,,
5	Vijf	,,	,,	60	,,	,, ,,
28	Acht- en twintig	,,	,,	48	,,	,, ,,
167	Hond. zeven en zestig			72	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	75	,,	,, ,,
55	Vijf- en vijftig	,,	,,	96	,,	,, ,,
6	Zes	,,	,,	100	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	150	,,	,, ,,
1	Een	,,	,,	200	,,	,, ,,
5	Vijf	,,	,,	240	,,	,, ,,

Het tot de vervaardiging dier boeken benoodigde papier, zal uit s'lands voorraad worden verſtrekt, en de gegadigdens kunnen zich, ter erlanging van verdere inlichtingen ten aanzien van het formaat en de qualiteit der boeken, adresſeren aan het Bureau van de hoofd administratie der armée in Indien te Weltevreden.

Batavia, *den* 26 *december* 1820.

De reſident voornoemd.

Js. DE BRUIJN.

Advertentie.

DE eigenaren van landen, gelegen in de reſidentie Buitenzorg, welke achterlijk zijn gebleven in het inzenden der zielsbeſchrijvingen over 1820, worden, mits deze verzocht dezelve voor den 15 januari aanſtaande, aan den ondergeteekenden te doen geworden.

Buitenzorg, den 23 *december* 1820.

De reſident.

VAN HOGENDORP.

Advertentie.

OP maandag den 22 januari eerstkomende, des morgens ten 10 ure, zal onder nadere approbatie van het Gouvernement door den ondergeteekende publiek worden uitbeſteed:

Het bewerkstelligen van eenige reparatien en veranderingen aan een blok bijgebouwen op het Gouvernements erf, gelegen aan het Molenvliet in de Princelaan, alles volgens plans en voorwaarden daarvan, welke acht dagen te voren ter lezing en inzage zullen liggen van s' morgens negen tot s' middags twaalf uren ten kantore van den architect der civiele gebouwen binnen Batavia, alwaar door dien

ambtenaar of zijne onderhoorigen tevens alle mondelingsche onderrigtingen daaromtrent zullen worden gegeven, welke gevraagd mogten worden, zullende dezelve, wijders nog op zaturdag den 20 januari s'morgens ten 9 ure, lokale aanwijzing der werkzaamheden doen.

Batavia, den 3den januari 1821.

De kolonel fungerend directeur der civiele gebouwen.

J. C. SCHULTZE.

Bekendmaking.

De fungerende resident en school-opziener te Samarang maakt bij deze bekend, dat bij den eersten onderwijzer *H. D. Brands*, zoodanige kinderen welke op de school het lager onderwijs verkrijgen, daarbij tevens onder aannemelijke voorwaarden, den geheelen of halven kost en inwoning kunnen genieten, waartoe het school gebouw zeer doelmatig is ingerigt.

Omtrent de voorwaarden kunnen ouders of voogden die verkiezen kinderen op gemelde school op deze wijze te plaatsen, zich nader met den onderwijzer voormeld verstaan.

De fungerende resident en school opziener voornd.

H. J. DOMIS.

Bekendmaking.

De kommissie van onderwijs voor Batavia en omliggende plaatsen maakt mits deze bekend, dat bij de twee alhier gevestigde scholen van lager onderwijs eene vacantie zal plaats hebben, beginnende met *heden* en eindigende met den *8sten januari* aanstaande, als wanneer de lessen weder eenen aanvang zullen nemen, — onder bepaling wijders dat deze vacantie geene verandering maakt in de betaling der gewone schoolgelden.

Batavia, den 21 december 1820.

Namens de kommissie van onderwijs voornoemd.

De secretaris bij dezelve
VAN DER VINNE.

Advertentie.

De pachter van de wagenpacht en het oorgeld der paarden, *Tjam Teeko*, maakt bij deze een iegelijk wien zulks mogte aangaan, bekend, dat hij gedurende de maand januari 1821 tot dat einde, aan de westzijde van de groote rivier in de Chineesche-kamp zal vaceeren, op maandag, dingsdag, woensdag, donderdag, vrijdag en zaturdag, van acht tot twaalf uren, ten einde aldaar te noteren, de opgave van het getal paarden, dat een ieder zal goedvinden dit jaar aantehouden en in februari en maart te ontvangen, de daar voor verschuldigde pacht-penningen, zoo mede voor het begieten der wegen, na dato van het getal paarden dat door een ieder zal worden opgegeven, op poene van anderzints te vervallen in de bepaalde boete ingevolge pacht-condition, voor degenen die nalatig blijven voorschreven opgave en betaling binnen den gestipuleerden tijd, te doen.

Batavia den 3 januri 1821.

Alzoo de raad van justitie te Sourabaija aan den procureur *Jacobus Koster*, voor en van wege de sequester in insolvente boedels en als zoodanig administrerende de nalatenschappen van wijlen *J. A. Knipping, S. Brockhuisen, Elizabeth Pietersen*, weduwe wijlen *C. Kroon*, de maleijer anachoda *Lingang*, de chinees *Tan Pootin*, en de chineesche vrouw *Tan Sienio*, heeft verleend mandement van edictale citatie, op ende jegens alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt actie of pretentie, op de voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben.

Zoo is het, dat ik *Johan Jacob Otto Sommerkamp*, eerste gezworen exploicteur bij welmelden raad bij deze dagvaarde alle bekende en onbekende pretendenten die eenig regt actie of pretentie, ten laste van voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben, omme op woensdag den 24 januari 1821, des morgens de klokke half acht uren precies ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, ten einde het tweede default te purgeren, en als nog hunne vermeende actien of pretentien te instituteren en voorts te procederen als naar stijl en practijk op poene dat alle defaillanten die ten voorschreven dage en plaatse niet compareeren noch gemagtigden zenden, versteken zullen zijn van hun regt en actie.

Aldus gepubliceerd en geaffigeert te Sourabaija 19 december 1820.

De gezworen exploiteur voornoemd.

J. J. O. SOMMERKAMP.

Advertentie.

Alzoo de raad van justitie te Batavia, heeft verleend appointement van citatie bij edicte ad valvas curiæ tegen alle *onbekende en nog niet opgekomen crediteuren* die vermeenen mogten, eenig regt, actien of pretentien te hebben, op de nalatenschap van wijlen *Jan Malgo*, in den jare 1814 den 21sten december overleden.

Zoo is het, dat ik *Hendrik de Boer*, gezworen exploiteur bij welmelden raad, bij dezen voor de eerstemaal dagvaarde alle de zoodanige als bovenvermeld die vermeenen mogten eenig regt actie of pretentie ten laste van bovengemelden boedel te hebben om te compareren dan wel gemagtigden te zenden ter rolle van welmelden raad tegen donderdag den 19 julij 1821, des morgens de klokke half acht ure precies, ten einde hun regt, actie of pretentie te instituceren en te sustineren, om te hooren zoodanigen eisch en conclusie als door Mr. *Jan Burger* en *Jeremias Schill*, als medeexecuteuren in welmelden boedel zal worden gedaan en genomen, ten einde daarop te antwoorden, en voorts te procederen als naar regten.

Aldus gepubliceert en geaffigeert van den raadhuize te Batavia, den 28sten december 1820.

De deurw. en gezw. expl. voormeld.

HENDRIK DE BOER.

Alzoo de chinees *Tjoa Sioktjo*, bij rekweste aan Zijne Excellentie den heere Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, heeft verzocht en geobtineerd brieven van atterminatie voor den tijd van vier jaren met committimus aan den raad van justitie te Samarang, en hij *Tjoa Sioktjo*, bij dispositie van den raad van justitie, in dato 13 december 1820, heeft geobtineerd appointement van dagvaarding bij edicte tegens alle deszelfs crediteuren.

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur bij den raad van justitie voornoemd, bij dezen dagvaarde alle degenen welke vermeenen mogten iets op den genoemden chinees *Tjoa Sioktjo* te vorderen te hebben, om te compareren dan wel gemagtigden te zenden, op woensdag den 17den januari 1821, des morgens ten half acht ure, ter gewone rolle van den raad van justitie te Samarang, ten einde de door den chinees *Tjoa Sioktjo* geobtineerde brieven van atterminatie, voor den tijd van vier jaren, te zien presenteren, behoorlijke acte van borgtogt te zien exhiberen, voorts interrinement der geobtineerde brieven van atterminatie te hooren verzoeken, des believende de acte van borgtogt te debatteren, daarop te antwoorden, en voorts met den impetrant in cas van atterminatie te procederen als naar regten.

Samarang, *den 16 december* 1820.

De eerste gezw. expl. voornoemd.

DANIEL PIJL.

Op vrijdag den 26sten januari

Zullen door Vendumeesteren, ten overstaan van eene kommissie uit den raad van justitie te Batavia, worden verkocht ter plaatse alwaar ten dien dage vendutie zal gehouden worden, de volgende vastigheden, als:

No. 1. Zeker erf bebouwd met een steenen pedak, staande en gelegen buiten deze stadspoort Rotterdam, in het Oosterveld het 17de deel van het blok L. sub no. 68 en 194.

No. 2. Zeker erf bebouwd met een steenen huis &a. staande en gelegen buiten deze stadspoort Rotterdam aan de Oostzijde van de verburgsgracht, in het oosterveld het 17 deel van het blok L. sub no. 100, 162. 163. en 164.

No. 3. Zeker erf bebouwd met twee oude steenen woonhuizen, op de chineesche manier, en meer andere opstallen, voor het grootste gedeelte met muren omtrokken, benevens twaalf steenen pedakken staande en gelegen omtrent ¼ uurgaans zuidwaarts buiten deze stad aan de oostzijde van de Rivier Crocot in het westerveld het 4 deel van het blok M. sub no. 140.

Ten tweede. Zeker erf bebouwd met eene woning van planken en bamboezen met adap gedekt, staande en gelegen buiten deze stad op Kleenting in het westerveld het 4 deel van het blok M, sub no. 165.

No. 4. Zeker stuk tuin wei en zaailand bebouwd met een olie- en een rijst-moolen van steen, planken en bamboezen, een olie pakhuis van steen, twee buffels kralen, paarde stal van hout en bamboesen, benevens een steenen en planken woonhuis op de Chineesche manier getimmerd, een kombuis van steen en een tombong, alle met pannen en adap gedekt, staande en gelegen tusschen de rivier Tjiedanie in de spruit sabie of in westerveld het 4 deel van het blok R, sub no.....

No. 5. Zeker restant erf, bebouwd met eenen steene pedak met pannen gedekt staande en gelegen, buiten deze stad, in het westerveld van het 4 deel van het blok O, sub no. 28 litt. B.

Voorts zoo als de gedachte vastigheden ter plaatse voorz. gelegen en toebekoorende zijn aan no. 1, *H. P. van Aitsma*, no. 2, *C. N. Verdriet*, no. 3, den Chinees *Han Tiekoes*, no. 4, *Louw Bantjiang*, en no. 5, *I-ap Soanko*.

Daaromme is er iemand, die eenig regt actie of toezegging op de voorsz. vastigheden zoude willen pretenderen, en zich opposeeren tegen de voorsz. executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Die gading heeft om de voorsz. vastigheden te koopen, kome ten dage, ure en plaatse voorschreven aanhoren de kondition en doe zijn profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaande klok slag van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 30sten december 1820.

H. NOLLEMANS,
1ste Deurwaarder.

Post-kantoor te Batavia.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia pakketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. Schoon Verbond*,	P. F. Wegener.
Dito,	*Amerik. William*,	Rutter.
Dito,	*dito Stakesbij*,	Henderson.
Rotterdam,	*Ned. Arinus Marinus*,	A. Langeveldt.
Dito,	*Eng. Fort William*,	Glass.
Antwerpen,	*Ned. Concordia*,	A. Willem.
Dito,	*dito Clara*,	De Neeker.
Dito,	*Eng. Indus*,	Wight.
Engeland,	*dito Mary Anne*,	Morgan.
Canton,	*Ned. Middelburg*,	D. J. Bulsing.

welke in lading liggen en in den loop dezer of der volgende maand zullen zeilen.

De brieven of pakketten uit de oostelijke districten kunnen ter verdere verzending

(*Het vervolg in het derde Bijvoegsel.*)

VIERDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 6den* JANUARI, 1821.

(Vervolg van het tweede Bijvoegsel.) onder adres van den postmeester aan de post-kantoren te Samarang en Sourabija worden bezorgd.

BATAVIA, *den* 28 *december* 1820.

De postmeester,
C. MUIJSKEN.

Post-Kantoor te Sourabaija.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Sourabaija, paketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden met de ter reede van de residentien Sourabaija en Grisfee in lading liggende vaartuigen, dewelke in het begin der aanstaande maand zullen zeilen, te weten:

van	naar	schip	kapit.
Sourabaija,	*de Molukkes,*	*Abdul Karim,*	Hadjie Abdul Karim.
dito	*Amboina,*	brikken *Lasfum,*	Qua Thekie.
dito	dito,	*Assistentie,*	Han kamko.
dito	dito,	*Aurora,*	Gebhard.
Grisfee,	dito,	prauw *Toop*	Ragu.

SOURABAIJA, *den* 30 *december* 1820.

De postmeester,
J. VAN ZEIJL.

*** HEDEN verloste van een zoon, de huisvrouw van

J. A. SIBERG.

Weltevreden, den 30 *december* 1820.

*** HEDEN is alhier overleden, de heer *Hk. Brak,* oud ruim 38 jaren, in leven eerste kommies op het bureau van den water-fiskaal.

Batavia, 29 *december* 1820.

*** MIJNE teedergeliefde echtgenoote vrouwe *Eijda Catharina Piers,* is mij heden namiddag door den dood ontrukt, zacht en zalig sliep die dierbare in, en volgde vijf kinderen reeds aan haar naar de eeuwigheid vooruitgesneld, — zes nog achtergelatenen zullen met mij haar gemis betreuren. Haar stof ruste stil, haar aandenken blijve steeds dierbaar, maar het wederzien is, mijne hoop.

S. ROORDA VAN EIJSINGA,
Predikant.

Batavia, den 4 *januari* 1821.

ALLE degenen die iets te vorderen hebben, dan wel schuldig zijn aan den boedel van wijlen den heer *Ede Hendriks,* worden verzocht daarvan opgave en betaling te komen doen, voor ultimo januari 1821; alsmede worden degenen voor wien de overledene zich als borg mogt hebben geïnterponeerd verzocht, zich binnen dien tijd van anderen te voorzien.

F. H. GROOTE,
mede executeur.

Batavia, den 28 *december* 1820.

DIE iets te pretenderen hebben van, of debet zijn, aan den boedel van wijlen den heer *P. van Tiel,* gelieven daarvan opgaaf of betaling te doen voor ultimo januari 1821, aan de ondergeteekende testamentaire executeuren.

Weltevreden, den 30 *december* 1820.

J. K. MEIS,
B. PELLIKAAN.

H. DORFEUILLE, miniatuur schilder staande op zijn vertrek naar Mauritius, verzoekt alle de genen, die van hem iets te pretenderen hebben, daarvan opgave te doen aan den heer *J. Barbier.*

BATAVIA, 28 *december* 1820.

Bekendmaking.

HET voornemen hebbende naar Europa terug te keren, zoo wordt een ieder die nog zaken met mij te vereffenen heeft, verzocht afbetaling te doen, en de zoodanigen die eenige pretensien mogten vermeenen te hebben, zich daar om te addresseren bij

J. VAN REENEN.

ALLE degenen die op den onlangs overledenen *Achmad Soeta Wangsa Poerba Nagara,* ceremonie-meester, eenige pretentie hebben, worden verzocht, zich in tijd van zes weeken te melden bij zijne gemagtigden *Mochamat Japar Jenal Babandam,* en *Imam Palil.*

Batavia den 28 *december* 1820.

DE gene die iets te vorderen heeft van den ondergeteekende, adresseere zich binnen veertien dagen ten huize van den heer *Boekemohl.*

J. A. KUIJPER.

Batavia, den 20 *dec.* 1820.

DE heer *Jean François Castellan,* dit eiland onverwijld moetende verlaten, noodigt bij deze een ieder die eenige pretensie mogt hebben, ten laste van de nalatenschap van wijlen *Honoré Castellan,* zijn broeder, waarvan hij de testamentaire executeur is, om zich bij hem ter verkrijging van betaling aan te melden; terwijl hij tevens alle debiteuren van gemelde nalatenschap verzoekt, binnen den kortst mogelijken tijd het door hun aan dezelve verschuldigde te willen voldoen.

Samarang, den 27 *december* 1820.

ALLE de genen die iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van den Maleijer *Intje Bakie,* alhier abintestato overleden, gelieve daar van binnen den tijd van zes weken opgave of betaling te doen aan

G. A. VAN VELSEN.
A. STORM VAN 'S GRAVESANDE.
Gecommitteerden der Sourabaijasche weeskamer te Grisfee.

Grisfee, den 27 *december* 1821.

AL de gene welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn, aan den boedel van den, op den 3 januari 1821 overledenen 1sten luitenant adjudant van het bataillon pioniers, *M. J. Verbeeck,* gelieven hiervan aangifte of betaling te doen binnen den tijd van drie maanden, te rekenen van heden, aan

De kommissarissen in gemelden boedel.
A. B. RISMULLER, *1ste luit.*
J. D. KOLF, *2de luit. kwartirm.*

Weltevreden, den 4 *januari* 1821.

TISSOT, van Djocjocarta, voor eenigen tijd deze kolonie verlatende, verzoekt een ieder welke van hem iets te vorderen heeft, om daarvan opgaaf te willen doen voor medio van deze maand.

DJOCJOCARTA, *den* 2 *jan.* 1821.

Bekendmaking.

DE ondergeteekenden geven bij deze kennis, dat hunne firma met en onder ultimo december dezes zal zijn gedissolveerd en dat de nog onafgedane zaken zullen worden geliquideert door den gewezen compagnon *J. Schill.*

J. VAN REENEN & Co.

Batavia, 28 *december* 1820.

NB. NB. Het is belachelijk langs den weg van publiciteit zoo als de heer *Cramer* gedaan heeft, op de volmagtiging te renuncieeren, even zeer als te zeggen daar van geene kennis gedragen te hebben, daar nimmer zoodanige akte zonder inwilliging van den gevolmagtigden kan gepasseerd, en waarop dan ook geenzins dan bij akte kan gerenuncieerd worden, welke dan door *van Nicolet de Reuter,* spoedig verwacht wordt.

Advertentie.

IN de aanstaande maand februari, zullen op publieke vendutie worden verkocht, de landen *Doea-ratoes* en *Tiecoenier,* gelegen aan de rivier *Baecasshij,* eerstgemelde land zeer geschikt voor de suiker culture met en troep van 600 koebeesten ruim, en eenige slaven. - Iemand genegen zijnde deze landen uit de hand te koopen, kan zich bij den eigenaar adresseren.

Bekendmaking.

TUSSCHEN heden, en den 20 januari 1821 den verkoop dag nader te bepalen, zullen door Vendumeesteren, ten overstaan van een commissie van de desolate boedelkamer alhier, voor rekening der insolvente boedel van den heer *Petrus Theodorus Couperus,* worden verkocht vijf obligatien, te zamen bedragende *f* 22000, Nederlandsch Courant aan capitaal, rentende 5 precent 's jaars, alle drie maanden te betalen; voor welke gelden verbonden zijn huizen en landerijen in Nederland, aftelossen in 1820 en 1821, welke vijf obligatien door vrouwe *Catharina Riecu Couperus,* geb. *Cranssen,* aan haren man den heer *P. T. Couperus,* op den 18 november 1819 wederom zijn afgestaan.

De origineele obligatien, berusten onder de heeren *Bagman* en zoon te Amsterdam, en de copij obligatien nevens bewijs van eigendom, zijn te zien en te lezen ten Vendu-kantoor.

Batavia, den 23 *december* 1820.

Advertentie.

TE koop een stuk land, met het daarop staande huis, gelegen aan den BODJONGSCHEN WEG bij KARANGTENGA, toebehoorende aan den boedel van wijlen mevrouw de wed. *van Boekholtz,* te bevragen bij mevrouw de wed. *Waterloo,* of den heer *H. J. Domis,* te Samarang.

TE koop op voordeelige voorwaarden, een huis, staande aan den Tanabangschen weg, bewoond door den ondergeteekenden.

P. MERKUS.

Te huur of te koop.

HET pakhuis op de Groote rivier, oost zijde no. 45, tot nu toe geoccupeerd door de ondergeteekenden die hun kantoor verplaatst hebben naar de overzijde van de rivier no. 1.

BROUWER, NOLTHENIUS & Co.

Batavia, 6 *jan.* 1821.

For Rent or Sale.

THE STORES at Great-river-street, No. 45, East-side, hitherto occupied by the undersigned, who have removed their Office to the West-side of the river, No. 1.

BROUWER, NOLTHENIUS & CO.

Batavia, 6th January 1821.

Advertisement.

FOR Sale by Messrs. *Miln, Haswell & Co.* a quantity of COFFEE, of excellent quality.

For Sale,

At the Godowns of JESSEN, TRAIL & Co.

IMPERIAL, Pekoe, Soulan, and Gunpowder Teas, the former in twenty-five catty boxes, the latter in ten each.

Also,

Fresh Bengal Hookah Tobacco, in dubbers of two maunds each, price Spd. 10 per dubber.

Bengal Gram for horses, at Spd. 2½ per bag, containing 140-lbs English each.

Ditto new Salt Beef, in tierces of 320-lbs. English each, at Spd. 40 per tierce.

Madeira Wine, in whole, half, and quarter pipes, at Spd. 360 per pipe; also in bottles, at Spd. 12 per dozen.

And,

Bengal Soap, in bags of 80-lbs English each, at Spd. 8 per bag.

Advertisement.

JUST received from Malacca, and for Sale as above, A NEW WORK, in One Volume, entitled *"A Retrospect of the First Ten-Years Protestant Mission to China,"* by the Rev. WM. MILNE, Price Sicca Rupees 5. Also, NO. 13, of the *Chinese Gleaner*, Price Sicca Rupee One per Number.

Batavia, Dec. 20th, 1820.

Te koop.

BIJ *Leps & Co.*, eene uitmuntende verzameling fluit en zang musiek, voorts eene fraaije guitar, met mécanique schroeven.

A. L. FORRESTIER & CO. have for Sale, just landed from Ship Rousseau, *Captain Jefferson, from Amsterdam.*

Westphalia Hams.
Dutch Butter, and
Edam Cheese.

On Store:

American Flour.
Ditto Bread.
Salt Fish.

December 24, 1820.

Advertentie.

TEN kantore van de ondergeteekenden liggen ter bezigtiging, de facturen door de schepen MIDDELBURG, CORNELIA en FLORA aangebragt, als van:

- Extra fraaije massif mahonij houte meubelen, spiegels, &c.
- Ligt en zwaar Amsterdamsch en Utrechtsch bier
- Ansjovis in kelders.
- Genever.
- Hammen, haring.
- Boter, kasen.
- Lengvisch in blikken.
- Gedroogde zuure-appelen.
- Pruimedanten, boere-boontjes.
- Smijrnasche vijgen.
- Boslemmer messen.
- Koffij-molens, ijzere-werken en timmermans gereedschappen.
- Loodwit, gemalen krijt.
- Brandewijn op morellen.
- Genever op zwarte besfen.
- Madera wijn in pijpen en flessen.
- Wagen-trijp.

Welke goederen factuurs-gewijs tegen billijke prijzen worden aangeboden.

VAN RIJCK, PREDIGER & CO.

BATAVIA, *den 27 dec.* 1820.

VERSCHE boter van de landen *Tjilodong* en *Tjibinoeng*, te verkrijgen bij den ondergeteekende op Noordwijk.

S. H. H. VAN RIEMSDIJK.

Advertentie.

TEN kantore van de ondergeteekenden, liggen ter bezigtiging de facturen der, door het schip HENRITA ELIZABETH, kapt. *H. C. Christiaans*, aangebragte goederen, bestaande in Amsterdamsch ligt bier, selzer water, schiedammer genever, in heele en halve kelders, vengster glas, super fijne lakens en kasimieren, kooper draad en koopere plaaten, als meede blauwe plavuiszen, welke goederen factuurs gewijs, tegen billijke prijsen worden aangeboden.

VAN RIJCK, PREDIGER & Co.

Batavia, 4 januari 1821.

Advertentie.

BIJ *Brouwer, Nolthenius & Co.*, zijn factuursgewijze te bekomen roode wijn, cognak, genever, Engelsche kanten, galonnen, touwwerk, banket, vruchten op brandewijn, ansjovis etc. pas aangebragt per de RESOLUTIE, NORDLOH EN CORNELIA.

Batavia, 2 jan. 1821.

Te koop.

BIJ *John Rowe*, op de groote Rivier, pas aangebragte spermacetie kaarsen.

Advertentie.

BIJ de gebroeders *Beijnon*, zijn te bekomen pas aangebragt extra fraaije verf doozen, ligt, zwaar & pale ale bier in pijpen, corinten, pruimedanten, witte Mars. zeep, zoetemelksche, Lijdsche & Zwitsersche kazen, pepermunt in flacons, wijnen, spermasetie kaarsen, ect. ect.

Freight Wanted,

FOR SAMARANG and SOURABAYA, in Ship THOMAS WILSON; apply to *A. L. Forrestier & Co.*

December 24, 1820.

Freight and Passage,

TO SAMARANG and SOURABAYA, per ship KUMBANG JATTIE, Captain *MacLean*, to sail on or about the 15th inst. Apply to Messrs. *Deans, Scott & Co.*

Batavia, January 5th, 1821.

Bekendmaking.

J. *J. Jonker*, heeft de eer aan het publiek bekend te maken, dat door hem in den tuin naast kantoor baro, laast door den heer *P. G. Siberg* bewoond, is opgerigt een logement, als mede dat hij aan familien of ambtenaren voor een bepaalden tijd, het zij gemeubeleerde of ongemeubeleerde kamers verhuurt, en dat degenen welke bij hem logeeren door hem van rijtuigen kunnen voorzien worden; kunnende men zich verzekert houden, dat alle pogingen zullen worden aangewend, om door eene zindelijke en prompte bediening het verblijf ten zijnent aangenaam te maken.

AAN het publiek wordt kennis gegeven, dat de aankoop van eene slavin genaamd *Sallij*, door den ondergeteekenden op de publieke veiling van heden gedaan, alleen is om haar zoo spoedig mogelijk vrij te maken en dat daarom ieder die middelen bezit om dit voornemen te verhinderen, verzocht wordt, daarvan kennis te geven en de noodige stukken overteleggen binnen den tijd van zestien dagen na dato dezes.

Batavia, 28 december 1820.

JOHN WILLIAMS.

Public Notice

IS hereby given, that the purchase of a female Slave named *Sally*, by the undersigned, at Public Auction this day, is for the express purpose of her emancipation with the least possible delay. All persons therefore possessing the means of impeding this intention are requested to make known the same and produce the competent documents within sixteen days from this date.

Batavia, 28th December 1820.

JOHN WILLIAMS.

JAVASCHE

Zee-asfurantie Societeit.

ALGEMEENE VERGADERING van actie-houders en verkiezing van Directeuren, op woensdag den 10den januari, des voormiddags ten 10 ure in het lokaal op de Beurs.

Batavia, den 21 december 1820.

Names de directie,

H. BLOM, *sec.*

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING.

IN de *Societeit de Harmonie*, op maandag den 8sten dezer des avonds ten half zeven ure, om te hooren en te zien doen rekening van verantwoording, door de oude en het installeeren der nieuwe directie voor het presente jaar 1821.

De heeren van de oude directie worden vriendelijk verzocht, om tegen zes uren te willen fisteren.

J. F. BAUER, *Presid.*

Batavia, den 5 januari 1821.

** *Ter Lands-Drukkerij wordt, tegen betaling van f 6:-:, afgeleverd het Naamboekje voor het 2de halfjaar 1820. als ook de nummers 31 tot en met 40 van het staatsblad 1820. prijs f 1: 20 st.*

TE KOOP, *ter Lands-Drukkerij Nederlandsche* Staats-Almanakken *voor het Jaar 1820 à f 7:-:-*

TE KOOP, *ter Lands-Drukkerij Bataviasche* Almanakken *voor 1821, prijs f 2.*

GEDRUKT TE BATAVIA,
ter Lands Drukkerij.